

VIZIUNEA
privind organizarea și funcționarea
unității administrativ-teritoriale amalgamate
Ialoveni–Sociteni
elaborată în cadrul procesului de amalgamare
voluntară
a orașului Ialoveni și a satului Sociteni

Grupul de lucru comun privind amalgamarea voluntară
Ialoveni–Sociteni

Ialoveni, 2026

CUPRINS

- 1. Introducere**
- 2. Context general al procesului de amalgamare voluntară**
- 3. Caracteristica generală a localităților participante la procesul de amalgamare**
- 4. Principiile viziunii**
- 5. Profilul general al viitoarei unități administrativ-teritoriale Ialoveni–Sociteni**
- 6. Formularea viziunii generale**
- 7. Structura instituțională și resursele umane**
- 8. Serviciile publice și administrative**
- 9. Instituțiile publice**
- 10. Patrimoniul public și infrastructura locală**
- 11. Finanțe publice și proiecte de investiții**
- 12. Dezvoltare economică, mobilitate și conectivitate**
- 13. Mediu, eficiență energetică și dezvoltare durabilă**
- 14. Identitate locală, participare civică și coeziune comunitară**
- 15. Implementarea viziunii și etapele de tranziție**
- 16. Concluzii**

VIZIUNEA PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA UNITĂȚII ADMINISTRATIV-TERITORIALE AMALGAMATE IALOVENI–SOCITENI

1. Introducere

Prezenta viziune privind organizarea și funcționarea unității administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni este elaborată în contextul procesului de amalgamare voluntară inițiat între orașul Ialoveni și satul Sociteni, raionul Ialoveni.

Documentul are drept scop conturarea unei perspective comune asupra modului în care va fi organizată și va funcționa viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată, cu accent pe consolidarea capacității administrative, modernizarea serviciilor publice, valorificarea patrimoniului public, utilizarea eficientă a resurselor financiare și orientarea investițiilor către necesitățile reale ale locuitorilor.

Viziunea este fundamentată pe datele colectate de la unitățile administrativ-teritoriale participante, pe documentele strategice existente ale orașului Ialoveni și ale satului Sociteni, pe concluziile formulate în cadrul activității Grupului de lucru comun și pe necesitatea asigurării unui proces de amalgamare voluntară transparent, participativ, argumentat și orientat spre dezvoltarea durabilă a comunităților.

Prin elaborarea acestei viziuni se urmărește nu doar descrierea viitoarei organizări administrative, ci și identificarea direcțiilor de acțiune care vor permite ca amalgamarea voluntară să producă efecte concrete pentru locuitori: servicii publice mai accesibile, administrație mai eficientă, planificare investițională mai coerentă, infrastructură modernizată și o comunitate mai bine conectată, mai solidară și mai pregătită pentru dezvoltare.

2. Contextul general al procesului de amalgamare voluntară

Orașul Ialoveni și satul Sociteni sunt unități administrativ-teritoriale învecinate, aflate în același spațiu administrativ, social și economic al raionului Ialoveni. Relațiile funcționale dintre cele două localități sunt determinate de proximitatea geografică, circulația locuitorilor, accesul la servicii publice, legăturile economice, educaționale, culturale și administrative.

Orașul Ialoveni, în calitate de centru raional, concentrează o rețea importantă de instituții publice, servicii administrative, servicii sociale, educaționale, medicale, economice și de interes comunitar. Totodată, orașul are o poziție strategică în raport cu municipiul Chișinău și cu localitățile din raion, având potențial de dezvoltare ca nod periurban, administrativ și economic.

Satul Sociteni dispune de identitate locală proprie, patrimoniu comunitar, tradiții, instituții publice locale și priorități de dezvoltare reflectate în documentele sale strategice. Dezvoltarea localității este orientată spre îmbunătățirea condițiilor de trai, modernizarea infrastructurii, dezvoltarea economiei locale, consolidarea serviciilor

educaționale, sociale și comunitare, protecția mediului și implicarea cetățenilor în procesul decizional.

Amalgamarea voluntară a celor două unități administrativ-teritoriale oferă posibilitatea unirii capacităților administrative, financiare, umane și instituționale pentru o planificare mai eficientă a dezvoltării locale, pentru atragerea investițiilor și pentru îmbunătățirea accesului locuitorilor la servicii publice de calitate.

În acest sens, procesul de amalgamare voluntară trebuie privit ca o oportunitate de consolidare administrativă și dezvoltare integrată, nu ca o pierdere a identității locale. Identitatea, tradițiile, patrimoniul și specificul fiecărei localități urmează a fi păstrate și valorificate în cadrul noii unități administrativ-teritoriale.

3. Caracteristica generală a localităților participante la procesul de amalgamare

Procesul de amalgamare voluntară dintre orașul Ialoveni și satul Sociteni are la bază existența a două comunități cu istorie, identitate, resurse și potențial propriu de dezvoltare. Ambele localități fac parte din raionul Ialoveni, sunt amplasate într-o zonă cu legături funcționale importante cu municipiul Chișinău și cu alte localități din regiune și dispun de premise pentru dezvoltare administrativă, economică, socială și comunitară.

Orașul Ialoveni reprezintă centrul administrativ al raionului Ialoveni și are un rol important în organizarea serviciilor publice, funcționarea instituțiilor teritoriale, dezvoltarea economică și prestarea serviciilor pentru populația orașului și, după caz, pentru locuitorii din alte localități ale raionului. Poziția sa geografică, apropierea de municipiul Chișinău, infrastructura administrativă și concentrarea instituțiilor publice îi conferă orașului Ialoveni un rol de pol local și raional de dezvoltare.

Din punct de vedere istoric, localitatea Ialoveni este menționată în documente vechi, iar evoluția sa administrativă reflectă transformările prin care a trecut teritoriul de-a lungul timpului. Localitatea a făcut parte din diferite structuri administrative, iar dezvoltarea sa ulterioară a condus la consolidarea rolului de centru administrativ, instituțional și comunitar. Astăzi, orașul Ialoveni este o localitate urbană cu funcții administrative, educaționale, economice, culturale, sociale și de servicii.

Orașul Ialoveni dispune de o populație semnificativă la nivelul raionului și de un teritoriu administrativ extins, care include zone locative, terenuri publice și private, spații pentru activități economice, instituții publice, infrastructură tehnico-edilitară, drumuri, spații verzi și alte bunuri de interes local. Aceste elemente constituie baza materială și administrativă pentru dezvoltarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate.

Un avantaj important al orașului Ialoveni îl constituie rețeaua instituțională existentă. Pe teritoriul orașului activează instituții administrative, educaționale,

medicale, sociale, culturale, servicii publice teritoriale, instituții de drept, prestatori de servicii, operatori economici și alte structuri de interes public. Această concentrare instituțională permite accesul locuitorilor la un spectru larg de servicii și creează premise pentru organizarea mai eficientă a viitoarei administrații.

În domeniul serviciilor publice locale, orașul Ialoveni dispune de experiență în prestarea și organizarea serviciilor administrative, comunale și de interes public. Funcționarea Centrului de Informare și Servicii pentru Cetățeni, organizat după principiul ghișeului unic, experiența în utilizarea instrumentelor digitale, prestarea serviciilor de salubritate, întreținere, amenajare, alimentare cu apă și canalizare, precum și cooperarea cu operatorii și instituțiile competente constituie elemente importante pentru consolidarea capacității administrative.

Orașul Ialoveni dispune, de asemenea, de documente de planificare strategică și urbanistică, inclusiv Strategia de dezvoltare socio-economică, Planul Urbanistic General/Zonal, programe și planuri sectoriale în domeniul revitalizării urbane, patrimoniului public, energiei durabile, climei și dezvoltării locale. Aceste documente oferă o bază importantă pentru planificarea dezvoltării viitoarei unități administrativ-teritoriale.

Satul Sociteni este o localitate cu identitate proprie, istorie, patrimoniu comunitar, potențial agricol, economic, natural și de agrement. Potrivit documentelor strategice ale localității, satul Sociteni a fost menționat documentar în anul 1639 cu denumirea Prisaca, fapt ce confirmă existența unei continuități istorice și comunitare importante. Identitatea locală a satului trebuie păstrată și valorificată în cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate.

Teritoriul satului Sociteni include terenuri agricole, teren al localității, fond silvic, fondul apelor, terenuri destinate industriei și transportului, precum și alte categorii de terenuri. Structura fondului funciar oferă localității un potențial important pentru agricultură, activități economice locale, protecția mediului, agrement și dezvoltare comunitară. Acest potențial trebuie analizat și integrat în planificarea comună a viitoarei unități administrativ-teritoriale.

Satul Sociteni dispune de infrastructură locală, drumuri, rețele de alimentare cu apă și canalizare, iluminat public, spații publice, obiective comunitare și necesități concrete de dezvoltare. Totodată, localitatea este conectată funcțional cu orașul Ialoveni și municipiul Chișinău, ceea ce creează oportunități pentru mobilitate, acces la servicii, activități economice și dezvoltarea relațiilor dintre comunități.

Un element important pentru satul Sociteni îl constituie existența agenților economici, a activităților agricole, a inițiativelor locale și a potențialului de agrement. Acestea demonstrează că localitatea nu reprezintă doar o comunitate cu necesități de dezvoltare, ci și o comunitate cu resurse, oameni activi, activitate

economică și capacitate de contribuție la dezvoltarea viitoarei unități administrativ-teritoriale.

Planul strategic de dezvoltare socio-economică al satului Sociteni pentru anii 2024–2029 evidențiază direcții importante privind dezvoltarea infrastructurii, modernizarea serviciilor publice, protecția mediului, eficiența energetică, educația, cultura, protecția socială, implicarea comunității și buna guvernare locală. Acest document reflectă necesitățile reale ale comunității și constituie o bază importantă pentru integrarea priorităților satului Sociteni în viziunea comună Ialoveni–Sociteni.

Atât orașul Ialoveni, cât și satul Sociteni au elemente complementare care pot susține dezvoltarea viitoarei unități administrativ-teritoriale. Orașul Ialoveni contribuie prin capacitate administrativă, instituții, servicii, experiență de planificare, infrastructură urbană și rol de centru raional. Satul Sociteni contribuie prin identitate locală, fond funciar, potențial agricol, resurse naturale, activitate economică, potențial de agrement și necesități clare de modernizare.

În acest context, amalgamarea voluntară trebuie privită ca o oportunitate de valorificare a avantajelor ambelor localități. Scopul nu este absorbirea unei localități de către alta, ci formarea unei unități administrativ-teritoriale mai puternice, în care resursele, instituțiile, serviciile și prioritățile de dezvoltare să fie planificate în mod comun, echilibrat și transparent.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va trebui să valorifice rolul orașului Ialoveni ca centru administrativ și instituțional, păstrând în același timp identitatea, vizibilitatea și necesitățile satului Sociteni. Dezvoltarea comună trebuie să se bazeze pe respect reciproc, continuitate administrativă, servicii publice mai accesibile, infrastructură modernizată, participare civică și utilizarea eficientă a resurselor.

Caracteristica generală a celor două localități arată că procesul de amalgamare voluntară are premise reale pentru consolidarea capacității administrative și pentru dezvoltarea unei comunități comune mai bine organizate. Orașul Ialoveni și satul Sociteni pot forma împreună o unitate administrativ-teritorială cu potențial de dezvoltare, cu o bază instituțională mai puternică și cu posibilități mai mari de atragere a investițiilor și îmbunătățire a calității vieții locuitorilor.

4. Principiile care stau la baza viziunii

Viziunea privind organizarea și funcționarea unității administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni se întemeiază pe următoarele principii:

4.1. Legalitate și responsabilitate administrativă

Procesul de organizare și funcționare a viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate se va realiza cu respectarea cadrului normativ aplicabil administrației publice locale și amalgamării voluntare a unităților administrativ-teritoriale.

4.2. Continuitatea serviciilor publice

Amalgamarea voluntară trebuie să asigure continuitatea serviciilor publice și administrative pentru locuitorii ambelor localități, fără întreruperi și fără diminuarea accesului cetățenilor la serviciile de care beneficiază în prezent.

4.3. Apropierea serviciilor de cetățeni

Viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări prestarea serviciilor publice și administrative cât mai aproape de cetățeni, inclusiv prin menținerea sau instituirea unor mecanisme locale de informare, recepționare a solicitărilor, consultare și deservire a locuitorilor.

4.4. Eficiență administrativă și utilizarea rațională a resurselor

Noua organizare administrativă va urmări utilizarea eficientă a resurselor umane, financiare, patrimoniale și logistice, evitarea dublărilor nejustificate și orientarea resurselor către servicii, investiții și proiecte cu impact direct asupra calității vieții locuitorilor.

4.5. Transparență și participare publică

Deciziile privind organizarea, funcționarea și dezvoltarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate vor fi fundamentate pe informarea și consultarea cetățenilor, implicarea consilierilor locali, a instituțiilor publice, a mediului asociativ, a mediului economic și a altor actori comunitari.

4.6. Dezvoltare echilibrată a ambelor localități

Amalgamarea voluntară trebuie să asigure dezvoltarea echilibrată a orașului Ialoveni și a satului Sociteni, astfel încât beneficiile procesului să fie resimțite de locuitorii ambelor localități.

4.7. Păstrarea identității locale

Identitatea istorică, culturală și comunitară a satului Sociteni și a orașului Ialoveni va fi respectată, promovată și integrată în viziunea comună de dezvoltare a noii unități administrativ-teritoriale.

4.8. Dezvoltare durabilă și orientare spre viitor

Viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată va urmări o dezvoltare durabilă, bazată pe modernizarea infrastructurii, protecția mediului, eficiență energetică, digitalizare, mobilitate, incluziune socială și atragerea investițiilor.

5. Profilul general al viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni

Viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată Ialoveni–Sociteni va reuni orașul Ialoveni și satul Sociteni într-o structură administrativă comună, cu centrul administrativ în orașul Ialoveni.

Orașul Ialoveni are rol de centru raional și dispune de o infrastructură administrativă, instituțională și de servicii publice mai dezvoltată, inclusiv sediu administrativ, sală de ședințe, front office/ghișeu unic, experiență în utilizarea instrumentelor digitale și o rețea de instituții publice și servicii care deservește atât locuitorii orașului, cât și, după caz, populația raionului.

Satul Sociteni contribuie la viitoarea unitate administrativ-teritorială prin specificul său rural, patrimoniul local, comunitatea proprie, instituțiile publice locale, resursele teritoriale și prioritățile de dezvoltare orientate spre infrastructură, mediu, educație, servicii sociale, economie locală și implicare civică.

Prin reunirea celor două localități, viitoarea unitate administrativ-teritorială va putea valorifica atât capacitatea administrativă și instituțională a orașului Ialoveni, cât și potențialul comunitar și teritorial al satului Sociteni. Această complementaritate poate contribui la o planificare mai coerentă a dezvoltării, la atragerea resurselor financiare și la prestarea mai eficientă a serviciilor publice.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni trebuie să devină o comunitate administrativă funcțională, capabilă să asigure servicii publice moderne, accesibile și echitabile, să planifice investiții în mod integrat și să păstreze apropierea administrației de cetățeni.

6. Formularea viziunii generale

Viziunea generală a unității administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni este următoarea:

Ialoveni–Sociteni va deveni o unitate administrativ-teritorială modernă, eficientă și apropiată de cetățeni, care valorifică rolul urban și administrativ al orașului Ialoveni și identitatea comunitară a satului Sociteni, asigurând servicii publice accesibile, administrație transparentă, dezvoltare echilibrată, investiții bine fundamentate și condiții mai bune de trai pentru locuitorii ambelor localități.

Această viziune reflectă necesitatea de a consolida capacitatea administrativă locală, de a utiliza mai eficient resursele disponibile, de a moderniza serviciile publice și de a crea un cadru comun de dezvoltare, în care orașul Ialoveni și satul Sociteni să fie parte a aceleiași comunități administrative, păstrându-și totodată identitatea și specificul local.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată va urmări:

- 6.1. consolidarea unei administrații publice locale eficiente, profesioniste și capabile să răspundă necesităților locuitorilor ambelor localități;
- 6.2. organizarea serviciilor publice și administrative într-un mod accesibil, clar și apropiat de cetățeni;
- 6.3. menținerea accesului locuitorilor satului Sociteni la informare, consultare, recepționarea solicitărilor și suport administrativ;
- 6.4. dezvoltarea mecanismelor de tip ghișeu unic, inclusiv prin punct local de informare/deservire sau Centru Unificat de Prestare a Serviciilor Publice, după caz;
- 6.5. modernizarea infrastructurii locale, cu accent pe drumuri, iluminat public, spații publice, servicii comunale și utilități;
- 6.6. îmbunătățirea conectivității și mobilității între orașul Ialoveni, satul Sociteni și municipiul Chișinău;
- 6.7. planificarea echilibrată a investițiilor, astfel încât dezvoltarea să vizeze atât orașul Ialoveni, cât și satul Sociteni;
- 6.8. administrarea eficientă, transparentă și responsabilă a patrimoniului public al viitoarei unități administrativ-teritoriale;
- 6.9. atragerea investițiilor, valorificarea oportunităților de finanțare naționale și externe și utilizarea rațională a resurselor financiare;
- 6.10. digitalizarea proceselor administrative, simplificarea procedurilor și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor cetățenilor;
- 6.11. promovarea transparenței decizionale, consultării publice și implicării cetățenilor în procesul de dezvoltare locală;
- 6.12. susținerea instituțiilor publice, educaționale, culturale și sociale, în vederea îmbunătățirii calității vieții comunității;

- 6.13. protejarea mediului, eficientizarea consumului de resurse și promovarea unor soluții durabile pentru dezvoltarea locală;
- 6.14. păstrarea identității locale, a tradițiilor, patrimoniului și coeziunii comunitare specifice orașului Ialoveni și satului Sociteni.

7. Structura instituțională și resursele umane

Organizarea instituțională a viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni va constitui unul dintre elementele esențiale pentru funcționarea eficientă a noii administrații publice locale. Aceasta va trebui să asigure continuitatea activității administrative, claritatea responsabilităților, utilizarea eficientă a resurselor umane existente și prestarea serviciilor publice într-un mod accesibil pentru locuitorii ambelor localități.

Viitoarea structură administrativă va avea la bază principiile legalității, eficienței, transparenței, profesionalismului, responsabilității instituționale și orientării către cetățean. Scopul reorganizării nu este doar unificarea formală a două administrații locale, ci crearea unei administrații publice locale mai consolidate, mai capabile și mai bine pregătite să gestioneze necesitățile unei comunități extinse.

Orașul Ialoveni dispune de o structură administrativă funcțională, cu organigramă, efectiv-limită și state de personal aprobate de Consiliul orașenesc Ialoveni. Aparatul Primăriei orașului Ialoveni are experiență în administrarea unui centru raional, în gestionarea serviciilor publice locale, în coordonarea instituțiilor subordonate, în colaborarea cu instituții publice teritoriale și în implementarea documentelor strategice și a proiectelor de dezvoltare locală.

În cadrul Primăriei orașului Ialoveni sunt acoperite domenii administrative importante, precum secretariatul consiliului local, urbanismul și amenajarea teritoriului, contabilitatea, administrarea fiscală, domeniul funciar, achizițiile publice, comunicarea publică, gospodăria comună, proiectele de dezvoltare, evidența actelor și relația cu cetățenii. Această capacitate administrativă reprezintă un avantaj pentru organizarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate și pentru asigurarea unui proces de tranziție ordonat.

Satul Sociteni dispune de o administrație locală proprie, adaptată dimensiunii și necesităților comunității locale. Experiența acumulată la nivelul satului, cunoașterea directă a problemelor comunității, relația apropiată cu locuitorii și specificul local trebuie valorificate în cadrul noii structuri administrative. Amalgamarea voluntară nu trebuie să conducă la pierderea legăturii administrative cu locuitorii satului Sociteni, ci la întărirea acesteia prin mecanisme clare de informare, consultare și deservire.

Centrul administrativ al viitoarei unități administrativ-teritoriale va fi orașul Ialoveni, având în vedere rolul său de centru raional, capacitatea administrativă existentă, infrastructura instituțională, sediul administrativ, sala de ședință, existența front office-ului/ghișeului unic și experiența în utilizarea instrumentelor administrative și digitale. Totodată, funcționarea centrului administrativ în orașul

Ialoveni trebuie completată cu mecanisme locale de acces pentru locuitorii satului Sociteni, astfel încât administrația să rămână apropiată de cetățeni.

În acest sens, viitoarea administrație va urmări organizarea unui punct local de informare/deservire sau a unui alt mecanism administrativ adecvat în satul Sociteni, prin care locuitorii să poată beneficia de informare, consultare, recepționarea cererilor, petițiilor, sesizărilor și altor solicitări, precum și orientare către serviciile competente. Acest mecanism va contribui la evitarea percepției de îndepărtare a administrației de cetățeni și va asigura continuitatea relației directe dintre autoritatea publică locală și comunitatea din Sociteni.

Un element important al viziunii instituționale îl constituie dezvoltarea mecanismelor de tip ghișeu unic. Experiența orașului Ialoveni privind funcționarea Centrului de Informare și Servicii pentru Cetățeni poate fi valorificată și extinsă în cadrul viitoarei UAT amalgamate, astfel încât cetățenii să beneficieze de acces mai clar, mai organizat și mai rapid la informații și servicii administrative.

Reorganizarea instituțională va trebui să asigure un circuit clar al documentelor, responsabilități bine delimitate între subdiviziuni și persoane responsabile, proceduri interne eficiente și o comunicare funcțională între centrul administrativ și mecanismele locale de deservire. O atenție deosebită va fi acordată evidenței documentelor, transparenței decizionale, respectării termenelor de examinare a solicitărilor și comunicării cu cetățenii.

În domeniul resurselor umane, viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări valorificarea personalului existent, repartizarea rațională a atribuțiilor și consolidarea capacității profesionale a angajaților. Reorganizarea trebuie să fie realizată gradual, transparent și cu respectarea drepturilor personalului, astfel încât trecerea la noua structură administrativă să nu afecteze continuitatea serviciilor publice și activitatea instituțiilor locale.

O direcție importantă va fi instruirea continuă a funcționarilor publici și a personalului contractual, în special în domeniile administrării patrimoniului public, achizițiilor publice, managementului financiar, atragerii investițiilor, elaborării și implementării proiectelor, digitalizării serviciilor publice, comunicării instituționale și relației cu cetățenii. Consolidarea resurselor umane este esențială pentru ca amalgamarea voluntară să producă efecte reale, nu doar modificări administrative.

Digitalizarea proceselor administrative va reprezenta o prioritate pentru viitoarea UAT amalgamată. Utilizarea sistemelor informaționale, a managementului electronic al documentelor, a registrelor electronice și a comunicării digitale cu cetățenii va permite reducerea timpului de procesare a solicitărilor, creșterea transparenței, eficientizarea activității aparatului administrativ și îmbunătățirea accesului cetățenilor la informații și servicii.

Viitoarea administrație publică locală va trebui să funcționeze ca o administrație unitară, dar sensibilă la specificul fiecărei localități. Orașul Ialoveni va asigura capacitatea administrativă principală și coordonarea instituțională, iar satul Sociteni va beneficia de mecanisme de reprezentare, informare și deservire locală, astfel încât locuitorii să fie parte activă a noii comunități administrative.

În procesul de organizare instituțională se va urmări evitarea suprapunerilor nejustificate, utilizarea rațională a resurselor umane, creșterea eficienței administrative și orientarea activității aparatului administrativ spre rezultate concrete. O administrație consolidată trebuie să fie capabilă să planifice, să atragă finanțări, să gestioneze proiecte, să comunice eficient cu cetățenii și să răspundă prompt la problemele comunității.

Prin urmare, structura instituțională a viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni trebuie să combine capacitatea administrativă a orașului Ialoveni cu apropierea față de cetățeni specifică administrației locale din satul Sociteni. Această abordare va permite crearea unei administrații publice locale moderne, eficiente, transparente și orientate spre nevoile reale ale locuitorilor.

7.1. Viziunea pentru structura instituțională și resursele umane

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va avea o administrație publică locală consolidată, profesionistă, digitalizată și orientată spre cetățean, cu centrul administrativ în orașul Ialoveni și cu mecanisme de informare și deservire locală pentru locuitorii satului Sociteni. Administrația va fi organizată astfel încât să asigure continuitatea serviciilor publice, gestionarea eficientă a resurselor, claritatea responsabilităților, transparența decizională și dezvoltarea echilibrată a ambelor localități.

7.2. Direcții prioritare privind structura instituțională și resursele umane

- 7.2.1. organizarea administrației publice locale în baza unei structuri funcționale, eficiente și adaptate necesităților viitoarei UAT amalgamate;
- 7.2.2. stabilirea clară a atribuțiilor, responsabilităților și circuitului documentelor în cadrul aparatului administrativ;
- 7.2.3. menținerea accesului locuitorilor satului Sociteni la informare, consultare, recepționarea solicitărilor și suport administrativ;
- 7.2.4. valorificarea capacității administrative existente la nivelul orașului Ialoveni și a experienței administrative locale din satul Sociteni;
- 7.2.5. dezvoltarea mecanismelor de tip ghișeu unic, inclusiv prin punct local de informare/deservire sau alt mecanism adecvat, după caz;
- 7.2.6. asigurarea comunicării funcționale între centrul administrativ și comunitatea din satul Sociteni;
- 7.2.7. digitalizarea proceselor administrative și utilizarea sistemelor informaționale pentru evidență, comunicare și management intern;

- 7.2.8. simplificarea procedurilor administrative și reducerea timpului de examinare a solicitărilor cetățenilor;
- 7.2.9. consolidarea capacității profesionale a personalului prin instruire continuă și specializare pe domenii-cheie;
- 7.2.10. utilizarea eficientă a resurselor umane și evitarea suprapunerilor nejustificate de atribuții;
- 7.2.11. asigurarea unei tranziții administrative ordonate, transparente și conforme cadrului normativ aplicabil;
- 7.2.12. orientarea activității administrației publice locale spre cetățean, eficiență, transparență și rezultate concrete pentru comunitate.

8. Serviciile publice și administrative

Prestarea serviciilor publice și administrative reprezintă una dintre direcțiile esențiale ale viziunii privind organizarea și funcționarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni. Scopul principal al procesului de amalgamare voluntară trebuie să fie îmbunătățirea accesului locuitorilor la servicii publice de calitate, organizate eficient, prestate transparent și cât mai aproape de cetățeni.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială va trebui să asigure continuitatea serviciilor publice existente, fără diminuarea accesului locuitorilor orașului Ialoveni și ai satului Sociteni la serviciile de care beneficiază în prezent. Amalgamarea voluntară nu trebuie să fie percepută ca o îndepărtare a serviciilor de cetățeni, ci ca o oportunitate de reorganizare, modernizare și eficientizare a modului în care aceste servicii sunt planificate, gestionate și prestate.

Orașul Ialoveni dispune de experiență administrativă și instituțională în organizarea serviciilor publice locale, inclusiv prin funcționarea Centrului de Informare și Servicii pentru Cetățeni — CISC, organizat după principiul ghișeului unic. Acest centru asigură informarea, consultarea și deservirea cetățenilor și persoanelor juridice, precum și recepționarea cererilor, petițiilor, sesizărilor, demersurilor și altor solicitări adresate autorității publice locale.

Prin intermediul CISC, Primăria orașului Ialoveni asigură un punct unic de contact între cetățean și administrația publică locală, facilitând accesul la informații, acte confirmative, extrase, certificate, proceduri permissive, servicii administrative și alte solicitări curente. Această experiență reprezintă o bază importantă pentru organizarea serviciilor publice și administrative în cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate.

Un avantaj important al orașului Ialoveni îl constituie utilizarea instrumentelor digitale și a sistemelor informaționale în activitatea administrativă. Primăria orașului Ialoveni utilizează sistemul informațional e-Cancelarie pentru managementul electronic al documentelor, inclusiv înregistrarea, evidența, repartizarea, circulația și monitorizarea executării documentelor administrative și a corespondenței. Acest sistem contribuie la asigurarea trasabilității documentelor, monitorizarea termenelor de executare și eficientizarea circuitului informațional intern.

Totodată, Primăria utilizează instrumente aferente evidenței și perceperii obligațiilor fiscale locale, inclusiv SCITL, precum și SIA GEAP pentru gestionarea notificărilor și actelor permissive. Utilizarea acestor sisteme contribuie la reducerea timpului de procesare, creșterea transparenței, îmbunătățirea evidenței administrative și prestarea mai eficientă a serviciilor publice către cetățeni și agenți economici.

Primăria orașului Ialoveni este, de asemenea, parte a programului-pilot e-APL, destinat digitalizării unor registre și procese administrative la nivelul autorităților publice locale. În cadrul acestui proces, digitalizarea registrelor și a fluxurilor administrative oferă posibilitatea simplificării procedurilor, reducerii solicitării repetate a acelorași documente de la cetățeni și creării unei administrații locale mai moderne, mai rapide și mai transparente.

Aceste capacități instituționale și digitale permit orașului Ialoveni să constituie un nucleu administrativ solid pentru viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată. Prin extinderea practicilor digitale, a procedurilor de ghișeu unic și a instrumentelor de comunicare publică, administrația viitoarei UAT va putea asigura servicii mai accesibile și mai previzibile pentru locuitorii ambelor localități.

Pentru satul Sociteni, o prioritate esențială va fi menținerea accesului local la informare, consultare și recepționarea solicitărilor. În acest sens, viitoarea unitate administrativ-teritorială va putea institui, după caz, un punct local de informare/deservire sau un Centru Unificat de Prestare a Serviciilor Publice, prin care locuitorii satului Sociteni să poată depune cereri, primi informații, beneficia de suport administrativ și fi orientați către serviciile competente.

Prestarea serviciilor publice cât mai aproape de cetățeni trebuie să fie unul dintre angajamentele centrale ale noii administrații. Acest lucru presupune nu doar existența unui centru administrativ în orașul Ialoveni, ci și funcționarea unor mecanisme practice prin care locuitorii satului Sociteni să aibă acces la informații, consultații, recepționarea cererilor și suport administrativ fără deplasări inutile pentru solicitările simple sau curente.

În domeniul serviciilor publice comunale, viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări organizarea și dezvoltarea serviciilor în mod unitar, eficient și echilibrat. Serviciile de alimentare cu apă și canalizare, salubritate, iluminat public, întreținere a spațiilor publice, gestionare a drumurilor locale, intervenții tehnico-edilitare și alte servicii de interes comunitar vor trebui analizate și planificate în raport cu necesitățile ambelor localități.

Un obiectiv important va fi identificarea diferențelor de acces, calitate și acoperire a serviciilor publice dintre orașul Ialoveni și satul Sociteni, pentru a stabili priorități clare de intervenție. Acolo unde serviciile sunt insuficient dezvoltate sau necesită modernizare, viitoarea administrație va trebui să planifice investiții etapizate, realiste și fundamentate, în funcție de resursele disponibile, prioritățile comunitare și oportunitățile de finanțare.

În domeniul infrastructurii tehnico-edilitare, viitoarea UAT amalgamată va urmări modernizarea și extinderea serviciilor publice esențiale, cu accent pe funcționalitate, siguranță și acces echitabil. Drumurile locale, iluminatul public, sistemele de

scurgere a apelor pluviale, salubritatea, spațiile publice și infrastructura aferentă serviciilor comunale trebuie privite ca elemente importante ale calității vieții și ale dezvoltării echilibrate.

O atenție specială va fi acordată mobilității și conectivității dintre orașul Ialoveni, satul Sociteni și municipiul Chișinău. Poziția orașului Ialoveni în zona periurbană a municipiului Chișinău și relațiile funcționale existente impun o abordare integrată a mobilității, inclusiv prin îmbunătățirea accesului locuitorilor la transport, servicii, locuri de muncă, educație și alte oportunități.

Comunicarea publică va constitui o componentă importantă a prestării serviciilor administrative. Viitoarea administrație va utiliza pagina web oficială, rețelele de socializare, anunțurile publice, consultările publice, audierile, sondajele, întâlnirile cu cetățenii și alte instrumente de comunicare pentru informarea constantă a locuitorilor. Formatul de dialog direct cu cetățenii, inclusiv emisiunea lunară „Primarul online”, poate fi valorificat ca mecanism de informare, consultare și raportare publică privind activitatea administrației, proiectele de dezvoltare, serviciile disponibile și problemele comunitare.

În acest mod, comunicarea publică nu va avea doar rol informativ, ci va deveni un instrument de participare civică și responsabilizare administrativă. Locuitorii orașului Ialoveni și ai satului Sociteni trebuie să aibă posibilitatea de a cunoaște deciziile administrației, de a adresa întrebări, de a formula propuneri și de a urmări modul în care problemele comunității sunt examinate și soluționate.

Totodată, serviciile publice trebuie organizate într-un mod incluziv, astfel încât să răspundă necesităților tuturor categoriilor de locuitori: copii, tineri, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, familii, agenți economici, instituții publice și organizații comunitare. O administrație modernă trebuie să asigure acces echitabil la informații și servicii pentru întreaga comunitate.

Prin organizarea coerentă a serviciilor publice și administrative, viitoarea UAT Ialoveni–Sociteni va putea asigura o administrație mai apropiată de cetățeni, o gestiune mai eficientă a resurselor, o planificare mai bună a investițiilor și o comunicare publică mai transparentă și mai responsabilă.

8.1. Viziunea privind serviciile publice și administrative

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va dezvolta un sistem de servicii publice și administrative accesibile, eficiente, digitalizate, transparente și orientate spre cetățean, bazat pe experiența administrativă a orașului Ialoveni, pe menținerea accesului local pentru locuitorii satului Sociteni și pe utilizarea mecanismelor moderne de deservire, inclusiv CISC, ghișeu unic, e-Cancelarie, e-APL, SCITL, SIA GEAP, punct local de informare/deservire sau Centru Unificat de Prestare a Serviciilor Publice, după caz.

8.2. Direcții prioritare privind serviciile publice și administrative

- 8.2.1. asigurarea continuității serviciilor publice și administrative pentru locuitorii orașului Ialoveni și ai satului Sociteni;
- 8.2.2. dezvoltarea mecanismelor de tip ghișeu unic pentru informarea, consultarea și deservirea cetățenilor;
- 8.2.3. valorificarea experienței Centrului de Informare și Servicii pentru Cetățeni — CISC în organizarea serviciilor administrative;
- 8.2.4. instituirea, după caz, a unui punct local de informare/deservire sau a unui Centru Unificat de Prestare a Serviciilor Publice pentru locuitorii satului Sociteni;
- 8.2.5. recepționarea eficientă a cererilor, petițiilor, sesizărilor, demersurilor și altor solicitări ale cetățenilor;
- 8.2.6. utilizarea sistemului e-Cancelarie pentru evidența, repartizarea, circulația și monitorizarea executării documentelor;
- 8.2.7. utilizarea sistemelor aferente administrării fiscale locale, inclusiv SCITL, pentru evidența și gestionarea obligațiilor fiscale locale;
- 8.2.8. utilizarea SIA GEAP pentru gestionarea notificărilor și actelor permissive, după caz;
- 8.2.9. extinderea practicilor de digitalizare în cadrul programului-pilot e-APL și al altor instrumente electronice disponibile;
- 8.2.10. simplificarea procedurilor administrative și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor;
- 8.2.11. modernizarea serviciilor comunale, inclusiv salubritate, iluminat public, întreținerea spațiilor publice și intervenții tehnico-edilitare;
- 8.2.12. planificarea investițiilor necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare;
- 8.2.13. îmbunătățirea conectivității și mobilității între orașul Ialoveni, satul Sociteni și municipiul Chișinău;
- 8.2.14. consolidarea comunicării publice prin pagina web oficială, rețele sociale, consultări publice și formate de dialog direct cu cetățenii, inclusiv emisiunea lunară „Primarul online”;
- 8.2.15. asigurarea unui acces echitabil la servicii pentru toate categoriile de locuitori;
- 8.2.16. informarea clară și constantă a cetățenilor cu privire la serviciile disponibile și modalitățile de accesare;
- 8.2.17. orientarea serviciilor publice către calitate, eficiență, transparență, digitalizare și satisfacția cetățenilor.

9. Instituțiile publice

Instituțiile publice reprezintă o componentă esențială a vieții comunitare și a funcționării viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni. Acestea asigură accesul locuitorilor la servicii educaționale, culturale, sociale, administrative, medicale și comunitare, contribuind direct la calitatea vieții, coeziunea socială, dezvoltarea locală și consolidarea încrederii cetățenilor în administrația publică.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată va urmări păstrarea continuității funcționării instituțiilor publice existente, consolidarea capacității acestora și modernizarea treptată a infrastructurii, dotărilor și serviciilor oferite cetățenilor. Amalgamarea voluntară nu trebuie să conducă la diminuarea accesului locuitorilor la instituțiile publice, ci la o mai bună coordonare, planificare și utilizare a resurselor disponibile.

Orașul Ialoveni dispune de o rețea importantă de instituții publice locale și instituții amplasate pe teritoriul său, având statut de centru raional. În subordinea autorității publice locale activează instituții de educație timpurie, instituții cultural-educative și alte structuri de interes comunitar. Totodată, în oraș sunt amplasate instituții publice de nivel raional și teritorial, servicii desconcentrate, instituții medicale, educaționale, sociale, administrative și judiciare, care deservesc atât locuitorii orașului Ialoveni, cât și, după caz, populația raionului.

În domeniul educației timpurii, în orașul Ialoveni activează trei instituții de educație timpurie aflate în subordinea autorității publice locale: Instituția de Educație Timpurie nr. 1 „Andrieș”, Instituția de Educație Timpurie nr. 3 „Lăstărel” și Instituția de Educație Timpurie nr. 5 „Regina Maria”. Aceste instituții au un rol important în asigurarea accesului copiilor la educație timpurie, îngrijire, socializare și pregătire pentru etapa școlară.

În viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată, domeniul educației timpurii va trebui tratat ca o prioritate, având în vedere importanța serviciilor preșcolare pentru copii și familii. Administrația publică locală va urmări menținerea funcționalității instituțiilor existente, îmbunătățirea condițiilor de activitate, dezvoltarea infrastructurii educaționale, creșterea calității serviciilor și, după caz, identificarea soluțiilor pentru asigurarea accesului copiilor din satul Sociteni la servicii educaționale corespunzătoare.

În domeniul educației generale și al formării educaționale, orașul Ialoveni concentrează mai multe instituții de învățământ, inclusiv Liceul Teoretic „Petre Ștefănuță”, Liceul Teoretic „Andrei Vartic”, Gimnaziul „Grigore Vieru”, Școala Primară „Ion Creangă”, precum și Liceul Moldo-Finlandez, instituție educațională care contribuie la diversificarea ofertei educaționale la nivel local.

Totodată, pe teritoriul oraşului Ialoveni, pe str. Betania, este amplasată Universitatea Moldo-Americană, fapt ce consolidează rolul oraşului Ialoveni ca pol educaţional şi instituţional cu relevanţă pentru tineri, comunitate şi dezvoltarea locală. Prezenţa acestor instituţii creează oportunităţi pentru educaţie, formare, colaborare instituţională, activităţi comune, implicarea tinerilor şi dezvoltarea capitalului uman în cadrul viitoarei unităţi administrativ-teritoriale amalgamate.

Pentru satul Sociteni, continuitatea accesului la educaţie şi menţinerea legăturii comunităţii cu instituţiile educaţionale locale şi teritoriale reprezintă un aspect important al viziunii. Viitoarea administraţie va trebui să asigure comunicarea şi colaborarea cu instituţiile educaţionale competente, astfel încât locuitorii ambelor localităţi să beneficieze de acces echitabil la servicii educaţionale şi la condiţii mai bune de dezvoltare pentru copii şi tineri.

În domeniul culturii şi educaţiei artistice, Şcoala de Arte Ialoveni şi Biblioteca Publică Orăşenească pentru Copii „Spiridon Vangheli” reprezintă instituţii cu rol semnificativ în formarea culturală, artistică şi educaţională a copiilor, tinerilor şi comunităţii. Aceste instituţii pot contribui la dezvoltarea creativităţii, educaţiei culturale, promovarea lecturii, susţinerea talentelor locale şi consolidarea identităţii comunitare.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări valorificarea acestor instituţii ca platforme de educaţie culturală, dezvoltare creativă, păstrare a identităţii locale şi implicare comunitară. Copiii şi tinerii din satul Sociteni trebuie să poată beneficia, în măsura posibilităţilor, de acces la activităţi culturale, educaţionale, artistice şi de lectură, prin colaborare instituţională, programe comune, evenimente culturale şi proiecte comunitare.

În domeniul sănătăţii, oraşul Ialoveni găzduieşte instituţii medicale de importanţă raională şi locală, inclusiv IMSP Spitalul Raional Ialoveni şi IMSP Centrul de Sănătate Ialoveni. Deşi aceste instituţii nu se află în subordinea directă a administraţiei publice locale de nivelul I, prezenţa lor pe teritoriul oraşului reprezintă un avantaj funcţional important pentru locuitorii viitoarei unităţi administrativ-teritoriale amalgamate şi pentru întreaga zonă.

În domeniul asistenţei sociale, prezenţa structurilor teritoriale de asistenţă socială şi a altor servicii sociale şi comunitare creează premise pentru o mai bună coordonare a intervenţiilor destinate persoanelor vulnerabile, familiilor, copiilor, persoanelor vârstnice şi persoanelor cu dizabilităţi. Viitoarea administraţie va urmări consolidarea colaborării cu structurile sociale competente şi orientarea serviciilor către nevoile reale ale locuitorilor ambelor localităţi.

Un rol important îl au şi instituţiile administrative şi serviciile publice teritoriale amplasate în oraşul Ialoveni, precum Consiliul raional Ialoveni, instituţiile de

dezvoltare regională, serviciile Agenției Servicii Publice, serviciile cadastrale, Inspectoratul de Poliție, Procuratura, instanța judecătorească, biroul de probațiune și alte instituții de interes public. Prezența acestora contribuie la accesul locuitorilor la servicii administrative, juridice, cadastrale, de ordine publică și de dezvoltare regională.

În domeniul activităților economice și de deservire comunitară, ÎM „Piața Agroindustrială”, fondată de Consiliul orașenesc Ialoveni, are rol în asigurarea unui spațiu organizat pentru comerț, valorificarea produselor și deservirea locuitorilor orașului Ialoveni și ai raionului. În viitoarea UAT amalgamată, astfel de instituții și structuri pot contribui la dezvoltarea economiei locale, susținerea producătorilor și îmbunătățirea accesului cetățenilor la servicii de interes comunitar.

Pentru satul Sociteni, viziunea urmărește menținerea accesului locuitorilor la serviciile publice și instituționale necesare, precum și includerea necesităților localității în planificarea comună a viitoarei unități administrativ-teritoriale. Instituțiile și serviciile existente în satul Sociteni vor fi analizate din perspectiva continuității, funcționalității, necesităților de modernizare și rolului lor în viața comunității locale, astfel încât procesul de amalgamare să contribuie la consolidarea, nu la diminuarea, accesului cetățenilor la servicii.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată va trebui să asigure o abordare integrată asupra instituțiilor publice, astfel încât acestea să funcționeze nu izolat, ci ca parte a unui sistem comunitar comun. Aceasta presupune coordonare între administrația publică locală, instituțiile educaționale, instituțiile culturale, structurile sociale, serviciile publice teritoriale, operatorii de servicii și partenerii comunitari.

Un obiectiv important va fi identificarea necesităților de modernizare a instituțiilor publice, inclusiv sub aspectul infrastructurii, eficienței energetice, accesibilității pentru persoane cu dizabilități, dotărilor, siguranței, digitalizării și calității serviciilor. Investițiile în instituțiile publice trebuie planificate etapizat, în funcție de priorități, resurse disponibile și oportunități de finanțare.

Instituțiile publice trebuie să devină spații de apropiere a administrației de cetățeni, de educație, cultură, sprijin social, comunicare și participare comunitară. În acest sens, viitoarea administrație va încuraja organizarea de activități comune între orașul Ialoveni și satul Sociteni, schimburi culturale, evenimente educaționale, activități pentru copii și tineri, consultări publice și proiecte care consolidează sentimentul de apartenență la aceeași comunitate administrativă.

Prezența instituțiilor educaționale, culturale, medicale, administrative și comunitare în orașul Ialoveni, completată de specificul local și necesitățile satului Sociteni, oferă viitoarei UAT amalgamate o bază importantă pentru dezvoltarea unui sistem instituțional mai coerent și mai bine orientat spre cetățeni. Printr-o planificare

comună, instituțiile publice pot deveni nu doar prestatori de servicii, ci și centre de dezvoltare comunitară, educație, incluziune, cultură și participare civică.

În același timp, identitatea locală a fiecărei comunități trebuie păstrată și promovată. Instituțiile publice din orașul Ialoveni și satul Sociteni pot deveni instrumente importante pentru protejarea tradițiilor, promovarea patrimoniului local, susținerea activităților culturale și consolidarea coeziunii comunitare.

Prin urmare, viziunea asupra instituțiilor publice în cadrul viitoarei UAT Ialoveni–Sociteni este orientată spre continuitate, consolidare, modernizare și acces echitabil. Instituțiile publice trebuie să fie funcționale, deschise, moderne și adaptate necesităților locuitorilor ambelor localități.

9.1. Viziunea privind instituțiile publice

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va valorifica rețeaua existentă de instituții publice locale, raionale și teritoriale, dezvoltând un sistem instituțional coordonat, accesibil și orientat spre cetățean. Instituțiile educaționale, culturale, sociale, medicale, administrative și comunitare vor contribui la îmbunătățirea calității vieții, la dezvoltarea copiilor și tinerilor, la sprijinirea persoanelor vulnerabile, la promovarea educației și culturii, la consolidarea coeziunii dintre orașul Ialoveni și satul Sociteni și la dezvoltarea capitalului uman al viitoarei comunități amalgamate.

9.2. Direcții prioritare privind instituțiile publice

- 9.2.1. asigurarea continuității funcționării instituțiilor publice existente;
- 9.2.2. menținerea și îmbunătățirea accesului locuitorilor ambelor localități la servicii educaționale, culturale, sociale, medicale și administrative;
- 9.2.3. susținerea instituțiilor de educație timpurie și îmbunătățirea condițiilor pentru copii, părinți și personalul instituțiilor;
- 9.2.4. consolidarea rolului orașului Ialoveni ca centru educațional, instituțional și comunitar al viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate;
- 9.2.5. valorificarea prezenței instituțiilor educaționale publice și private, inclusiv Liceul Moldo-Finlandez și Universitatea Moldo-Americană, ca resurse pentru dezvoltarea educației, formării, implicării tinerilor și cooperării comunitare;
- 9.2.6. valorificarea instituțiilor cultural-educaționale, inclusiv Școala de Arte Ialoveni și Biblioteca Publică Orășenească pentru Copii „Spiridon Vagheli”;
- 9.2.7. consolidarea colaborării cu instituțiile de învățământ general, instituțiile medicale, serviciile sociale și structurile teritoriale competente;
- 9.2.8. includerea necesităților satului Sociteni în planificarea comună a serviciilor și instituțiilor publice ale viitoarei unități administrativ-teritoriale;

- 9.2.9. dezvoltarea unor programe comune între oraşul Ialoveni şi satul Sociteni în domeniul educaţiei, culturii, tineretului, sportului, participării civice şi coeziunii comunitare;
- 9.2.10. identificarea necesităţilor de modernizare, dotare, accesibilizare şi eficientizare energetică a instituţiilor publice;
- 9.2.11. promovarea instituţiilor publice ca spaţii de comunicare, educaţie, cultură şi implicare comunitară;
- 9.2.12. păstrarea identităţii locale şi promovarea tradiţiilor oraşului Ialoveni şi ale satului Sociteni;
- 9.2.13. planificarea investiţiilor în instituţiile publice în mod echilibrat, transparent şi în funcţie de necesităţile reale ale comunităţii;
- 9.2.14. consolidarea cooperării dintre administraţia publică locală, instituţiile publice, serviciile teritoriale, operatorii de servicii, mediul educaţional, mediul asociativ şi partenerii comunitari;
- 9.2.15. orientarea activităţii instituţiilor publice spre calitate, accesibilitate, incluziune şi dezvoltare comunitară.

10. Patrimoniul public și infrastructura locală

Patrimoniul public și infrastructura locală reprezintă baza materială necesară pentru funcționarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni. Administrarea eficientă a terenurilor, clădirilor, bunurilor imobile, infrastructurii tehnico-edilitare, drumurilor, spațiilor publice și altor bunuri aflate în proprietatea sau gestiunea autorităților publice locale constituie o condiție esențială pentru prestarea serviciilor publice, dezvoltarea locală și realizarea investițiilor.

În contextul amalgamării voluntare, patrimoniul public al orașului Ialoveni și al satului Sociteni urmează să fie analizat, sistematizat și administrat într-o viziune comună, astfel încât bunurile publice să fie valorificate în interesul locuitorilor ambelor localități. Scopul nu este doar inventarierea formală a bunurilor, ci crearea unui cadru de administrare responsabilă, transparentă și eficientă a patrimoniului viitoarei unități administrativ-teritoriale.

Orașul Ialoveni dispune de o bază patrimonială și infrastructurală importantă, specifică unui centru raional, incluzând terenuri, clădiri administrative, instituții publice, infrastructură de servicii, drumuri, spații publice și alte bunuri de interes local. Sediul Primăriei orașului Ialoveni, amplasat pe str. Alexandru cel Bun, nr. 45, reprezintă un element central al infrastructurii administrative, fiind utilizat pentru activitatea aparatului primăriei, organizarea ședințelor, consultărilor publice și prestarea serviciilor administrative.

Satul Sociteni contribuie la viitoarea unitate administrativ-teritorială prin patrimoniul său local, terenurile, bunurile imobile, infrastructura publică, spațiile comunitare și bunurile aferente serviciilor publice locale. Aceste bunuri trebuie analizate din perspectiva statutului juridic, funcționalității, necesităților de întreținere, modernizare și valorificare în interesul comunității locale.

Potrivit documentelor strategice ale satului Sociteni, localitatea dispune de fond funciar, terenuri agricole, teren al localității, terenuri aferente fondului silvic, fondului apelor și fondului de rezervă, precum și de infrastructură locală proprie. Satul este traversat de drumuri de importanță republicană și regională, fapt ce asigură legătura cu centrul raional, cu municipiul Chișinău și cu localitățile din zonă. Totodată, în localitate există rețele de alimentare cu apă și canalizare, iluminat public parțial modernizat, poduri, podețe și drumuri locale care necesită întreținere, reabilitare și modernizare.

Necesitățile satului Sociteni privind patrimoniul și infrastructura locală vizează, în special, reabilitarea și asfaltarea drumurilor locale, amenajarea trotuarelor, întreținerea canalelor de scurgere a apelor pluviale, reparația podurilor și podețelor, extinderea și modernizarea iluminatului public, precum și dezvoltarea în continuare a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare. Aceste priorități urmează a fi integrate

în planificarea comună a viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate, astfel încât dezvoltarea infrastructurii să fie echilibrată și orientată spre necesitățile reale ale locuitorilor.

Un obiectiv important al viitoarei administrații va fi realizarea unei evidențe clare și complete a patrimoniului public al unității administrativ-teritoriale amalgamate. Aceasta presupune identificarea bunurilor, verificarea documentelor de proprietate sau administrare, actualizarea evidențelor, clarificarea situațiilor juridice, înregistrarea cadastrală, după caz, și corelarea datelor patrimoniale cu necesitățile de dezvoltare locală.

În procesul de amalgamare voluntară, este important ca patrimoniul public al ambelor localități să fie tratat ca o resursă comună, administrată în mod responsabil, fără pierderea destinației de interes public și fără diminuarea accesului comunităților la bunurile și serviciile aferente. Bunurile publice trebuie să rămână în serviciul locuitorilor și să fie utilizate pentru dezvoltarea echilibrată a orașului Ialoveni și a satului Sociteni.

O atenție specială va fi acordată bunurilor imobile utilizate de instituțiile publice, inclusiv instituții educaționale, culturale, sociale, administrative și comunitare. Acestea trebuie evaluate din perspectiva stării tehnice, eficienței energetice, accesibilității, necesităților de reparație, dotare și modernizare. Investițiile în clădirile publice trebuie planificate etapizat, în funcție de priorități, resurse disponibile și impactul asupra locuitorilor.

În domeniul infrastructurii rutiere, viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări menținerea, reabilitarea și modernizarea drumurilor locale, străzilor, trotuarelor, acceselor către instituții publice, zone locuite, spații economice și obiective de interes comunitar. Drumurile și conexiunile dintre orașul Ialoveni, satul Sociteni, municipiul Chișinău și alte localități din zonă sunt importante pentru mobilitatea locuitorilor, accesul la servicii, activități economice, educație și oportunități de dezvoltare.

Infrastructura tehnico-edilitară va constitui o altă prioritate a viitoarei unități administrativ-teritoriale. Sistemele de alimentare cu apă și canalizare, iluminatul public, rețelele de scurgere a apelor pluviale, salubritatea, spațiile verzi, zonele publice, infrastructura pentru servicii comunale și alte elemente tehnico-edilitare trebuie analizate și dezvoltate într-o abordare integrată, raportată la necesitățile ambelor localități.

Pentru satul Sociteni, o prioritate importantă va fi includerea necesităților locale în planificarea comună a investițiilor în infrastructură. Amalgamarea voluntară trebuie să ofere posibilitatea identificării mai clare a problemelor de infrastructură, prioritizării intervențiilor și atragerii resurselor financiare pentru modernizarea

drumurilor, spațiilor publice, serviciilor comunale și altor obiective necesare comunității.

Spațiile publice, zonele de agrement, terenurile aferente instituțiilor publice, cimitirele, terenurile pentru infrastructură și alte bunuri de interes comunitar trebuie administrate astfel încât să contribuie la calitatea vieții, siguranța cetățenilor și dezvoltarea armonioasă a localităților. Viitoarea administrație va urmări întreținerea, amenajarea și valorificarea acestor spații în mod echilibrat, ținând cont de necesitățile locuitorilor din orașul Ialoveni și satul Sociteni.

Administrarea patrimoniului public trebuie să fie corelată cu documentele de planificare strategică și urbanistică. Orașul Ialoveni dispune de documente strategice și urbanistice importante, inclusiv Strategia de dezvoltare socio-economică, Planul Urbanistic General/Zonal, Programul de revitalizare urbană, Planul de acțiuni pentru energie durabilă și climă și Planul de gestionare a patrimoniului public. Aceste documente pot constitui o bază pentru planificarea integrată a dezvoltării viitoarei unități administrativ-teritoriale.

În același timp, prioritățile de dezvoltare ale satului Sociteni, reflectate în documentele sale strategice, trebuie integrate în planificarea comună, astfel încât investițiile și intervențiile asupra patrimoniului și infrastructurii să răspundă necesităților reale ale ambelor comunități. Dezvoltarea viitoarei UAT nu trebuie să fie concentrată exclusiv în centrul administrativ, ci trebuie să asigure o abordare echilibrată și incluzivă.

O direcție importantă va fi valorificarea patrimoniului public pentru atragerea investițiilor și dezvoltarea proiectelor. Terenurile, clădirile și spațiile publice disponibile trebuie analizate din perspectiva potențialului lor de utilizare pentru servicii publice, dezvoltare economică, activități comunitare, proiecte de infrastructură, eficiență energetică, digitalizare și alte intervenții de interes local.

Viitoarea administrație va trebui să asigure transparența în administrarea patrimoniului public. Aceasta presupune evidențe clare, decizii motivate, consultarea cetățenilor în cazul proiectelor cu impact comunitar, respectarea procedurilor legale privind transmiterea în folosință, locațiunea, comodatul, arenda, concesionarea sau alte forme de valorificare a bunurilor publice, după caz.

În ceea ce privește succesiunea și integrarea patrimoniului după amalgamare, va fi necesară pregătirea unui proces administrativ și juridic ordonat, care să asigure preluarea, evidența, actualizarea și administrarea bunurilor aparținând unităților administrativ-teritoriale participante. Acest proces trebuie realizat cu respectarea cadrului normativ aplicabil, a documentelor justificative și a principiului continuității serviciilor publice.

O atenție specială va fi acordată infrastructurii cu impact asupra siguranței cetățenilor și rezilienței comunității, inclusiv drumurilor, podurilor, rigolelor, sistemelor de evacuare a apelor pluviale, iluminatului public, acceselor către instituții și altor obiective de interes public. Planificarea investițiilor în aceste domenii va permite reducerea riscurilor, prevenirea degradării infrastructurii, creșterea siguranței circulației și protejarea bunurilor publice și private ale locuitorilor.

Patrimoniul public trebuie privit nu doar ca o listă de bunuri, ci ca o resursă strategică pentru dezvoltarea locală. Prin administrare eficientă, evidență clară, planificare investițională și valorificare responsabilă, patrimoniul viitoarei unități administrativ-teritoriale Ialoveni–Sociteni poate susține modernizarea serviciilor publice, dezvoltarea infrastructurii, creșterea atractivității localităților și îmbunătățirea calității vieții.

10.1. Viziunea privind patrimoniul public și infrastructura locală

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va administra patrimoniul public într-un mod transparent, eficient și orientat spre dezvoltare, valorificând terenurile, clădirile, infrastructura și bunurile publice ale ambelor localități în interesul comunității. Patrimoniul public va fi utilizat ca resursă strategică pentru prestarea serviciilor publice, modernizarea infrastructurii, atragerea investițiilor și dezvoltarea echilibrată a orașului Ialoveni și a satului Sociteni.

10.2. Direcții prioritare privind patrimoniul public și infrastructura locală

- 10.2.1. inventarierea, sistematizarea și actualizarea evidenței patrimoniului public al viitoarei unități administrativ-teritoriale;
- 10.2.2. clarificarea statutului juridic al bunurilor publice și înregistrarea cadastrală, după caz;
- 10.2.3. administrarea eficientă, transparentă și responsabilă a terenurilor, clădirilor și bunurilor publice;
- 10.2.4. păstrarea destinației de interes public a bunurilor utilizate pentru servicii publice și comunitare;
- 10.2.5. modernizarea și întreținerea clădirilor publice, cu accent pe siguranță, accesibilitate, eficiență energetică și funcționalitate;
- 10.2.6. reabilitarea și modernizarea drumurilor locale, străzilor, trotuarelor și acceselor către instituții și zone locuite;
- 10.2.7. dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, inclusiv apă, canalizare, iluminat public, scurgerea apelor pluviale, salubritate și spații publice;
- 10.2.8. includerea necesităților satului Sociteni în planificarea investițiilor privind patrimoniul și infrastructura locală;

- 10.2.9. integrarea priorităților de infrastructură ale satului Sociteni, inclusiv drumuri locale, trotuare, poduri, podețe, iluminat public, ape pluviale, apă și canalizare, în planificarea comună a viitoarei UAT;
- 10.2.10. valorificarea patrimoniului public pentru dezvoltarea serviciilor publice, proiectelor comunitare și investițiilor locale;
- 10.2.11. corelarea administrării patrimoniului cu documentele de planificare strategică și urbanistică;
- 10.2.12. asigurarea transparenței decizionale în gestionarea și valorificarea bunurilor publice;
- 10.2.13. pregătirea procesului de integrare și administrare unitară a patrimoniului după amalgamare;
- 10.2.14. creșterea siguranței infrastructurii publice și a rezilienței comunității la riscuri naturale și tehnico-edilitare;
- 10.2.15. planificarea echilibrată a investițiilor, astfel încât beneficiile dezvoltării să fie resimțite de locuitorii orașului Ialoveni și ai satului Sociteni;
- 10.2.16. utilizarea patrimoniului public ca resursă strategică pentru dezvoltare locală, servicii publice moderne și creșterea calității vieții.

11. Finanțe publice și proiecte de investiții

Finanțele publice și proiectele de investiții reprezintă una dintre dimensiunile esențiale ale viziunii privind organizarea și funcționarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni. Capacitatea de planificare bugetară, administrarea eficientă a veniturilor și cheltuielilor, atragerea resurselor externe și orientarea investițiilor către necesitățile reale ale locuitorilor vor determina, în mare măsură, succesul procesului de amalgamare voluntară.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială va trebui să asigure o administrare financiară responsabilă, transparentă și orientată spre rezultate. Bugetul local trebuie să devină un instrument de dezvoltare, nu doar un mecanism de acoperire a cheltuielilor curente. În acest sens, planificarea financiară va trebui corelată cu prioritățile de dezvoltare ale orașului Ialoveni și ale satului Sociteni, cu documentele strategice existente și cu necesitățile identificate în procesul de consultare publică.

Orașul Ialoveni dispune de experiență administrativă și financiară în gestionarea unui buget local specific unui centru raional, în aprobarea taxelor locale, administrarea veniturilor proprii, finanțarea instituțiilor publice subordonate, implementarea proiectelor și colaborarea cu parteneri naționali și externi. Această experiență constituie o bază importantă pentru organizarea financiară a viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate.

Satul Sociteni contribuie la viitoarea unitate administrativ-teritorială prin propriile sale necesități, priorități de investiții, patrimoniu și potențial de dezvoltare locală. Planul strategic al satului Sociteni prevede acțiuni importante în domeniul infrastructurii, educației, sănătății, protecției sociale, culturii, agrementului, mediului și administrației publice locale, cu finanțare din buget local, buget raional, surse externe, donații, contribuții și alte surse atrase.

În contextul amalgamării voluntare, planificarea financiară trebuie să urmărească integrarea echilibrată a priorităților ambelor localități. Resursele financiare ale viitoarei unități administrativ-teritoriale trebuie utilizate astfel încât dezvoltarea să nu fie concentrată exclusiv în centrul administrativ, ci să răspundă și necesităților satului Sociteni, inclusiv în domeniul drumurilor, iluminatului public, apei și canalizării, instituțiilor publice, spațiilor comunitare și serviciilor locale.

O prioritate importantă va fi consolidarea bazei de venituri locale prin administrarea corectă a taxelor și impozitelor locale, actualizarea evidențelor fiscale, creșterea disciplinei fiscale, digitalizarea proceselor de evidență și plată, precum și îmbunătățirea comunicării cu contribuabilii. Veniturile proprii trebuie gestionate transparent și orientate către servicii și investiții cu impact direct asupra calității vieții.

După amalgamare, va fi necesară o analiză atentă a structurii veniturilor și cheltuielilor, a obligațiilor existente, a contractelor, a proiectelor aflate în derulare și a necesităților de finanțare pentru fiecare localitate. Această analiză va permite stabilirea unui cadru bugetar realist, bazat pe date, priorități și capacitatea efectivă de implementare.

În domeniul cheltuielilor publice, viitoarea administrație va urmări utilizarea eficientă și justificată a mijloacelor financiare. Cheltuielile curente trebuie gestionate responsabil, iar economiile administrative rezultate din reorganizare, după caz, trebuie orientate către servicii publice, investiții, modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor.

Un element important al viziunii financiare îl constituie dezvoltarea unui portofoliu comun de proiecte de investiții. Acest portofoliu trebuie să includă proiecte prioritare pentru orașul Ialoveni și satul Sociteni, structurate pe domenii precum infrastructură rutieră, apă și canalizare, iluminat public, eficiență energetică, instituții publice, spații verzi, protecția mediului, servicii sociale, educație, cultură, sport, digitalizare și dezvoltare economică locală.

Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Ialoveni pentru anii 2026–2031 pune accent pe proiecte de dezvoltare urbană, eficiență energetică, mobilitate, administrație inteligentă, servicii moderne, coeziune socială, implicare civică, parteneriate și atragerea finanțărilor. Această orientare trebuie valorificată în cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate, prin extinderea abordării strategice și asupra necesităților satului Sociteni.

Pentru satul Sociteni, portofoliul de investiții va trebui să includă prioritățile stabilite în documentele sale strategice, inclusiv modernizarea infrastructurii locale, reabilitarea drumurilor și trotuarelor, dezvoltarea infrastructurii educaționale și culturale, îmbunătățirea serviciilor comunale, gestionarea deșeurilor, protecția mediului, amenajarea spațiilor publice și susținerea activităților comunitare.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială va trebui să dezvolte capacitatea de atragere a fondurilor externe și naționale. Sursele de finanțare pot include bugetul local, bugetul de stat, fondurile naționale de dezvoltare, programele de dezvoltare regională, Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, fondurile de mediu, programele de eficiență energetică, granturile, asistența tehnică, parteneriatele externe, cooperarea transfrontalieră, programele europene și alte surse legale disponibile.

Un avantaj al viitoarei unități administrativ-teritoriale va fi capacitatea mai mare de a pregăti și depune proiecte investiționale, având în vedere experiența orașului Ialoveni în elaborarea documentelor strategice, în gestionarea proiectelor și în cooperarea cu parteneri de dezvoltare. În același timp, includerea necesităților

satului Sociteni în proiecte comune poate spori șansele de finanțare și poate asigura o dezvoltare mai echilibrată.

Pentru ca atragerea investițiilor să fie eficientă, viitoarea administrație va trebui să pregătească proiecte mature, cu fișe de proiect, note conceptuale, devize estimative, documentație tehnică, avize și argumentare clară privind impactul asupra comunității. Proiectele trebuie prioritizate în funcție de urgență, numărul beneficiarilor, impactul social, impactul economic, contribuția la siguranță, mediu, eficiență energetică și sustenabilitate.

Planificarea investițiilor trebuie să fie transparentă și participativă. Locuitorii orașului Ialoveni și ai satului Sociteni trebuie informați și consultați cu privire la prioritățile investiționale, proiectele propuse, sursele de finanțare, etapele de implementare și rezultatele obținute. Această abordare va contribui la consolidarea încrederii cetățenilor și la creșterea responsabilității administrației publice locale.

În domeniul proiectelor de investiții, este importantă corelarea finanțării cu capacitatea reală de implementare. Proiectele trebuie planificate astfel încât administrația să poată asigura managementul, achizițiile publice, monitorizarea, raportarea și întreținerea ulterioară a obiectivelor realizate. Investițiile nu trebuie privite doar ca lucrări sau achiziții, ci ca intervenții care generează beneficii pe termen lung pentru comunitate.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări și utilizarea instrumentelor digitale în managementul financiar și investițional. Evidența electronică, registrele interne, sistemele de contabilitate, monitorizarea proiectelor și comunicarea publică privind utilizarea mijloacelor financiare vor contribui la transparență, eficiență și responsabilitate.

Un aspect important îl constituie și utilizarea transferurilor cu destinație specială pentru susținerea procesului de amalgamare voluntară, conform cadrului normativ aplicabil. Aceste mijloace pot sprijini pregătirea documentației, consultările publice, analiza datelor, elaborarea viziunii de dezvoltare, fundamentarea investițiilor și crearea condițiilor pentru prestarea serviciilor publice cât mai aproape de cetățeni.

O atenție specială va fi acordată sustenabilității financiare a proiectelor de investiții. Înainte de promovarea și implementarea unor proiecte majore, viitoarea administrație va analiza nu doar costurile de realizare, ci și cheltuielile ulterioare de întreținere, exploatare și administrare, astfel încât investițiile să fie durabile și să nu genereze presiuni nejustificate asupra bugetului local. Această abordare va permite selectarea proiectelor cu impact real, fezabile financiar și utile pentru locuitorii ambelor localități.

În perspectivă, viitoarea UAT Ialoveni–Sociteni trebuie să dezvolte o cultură administrativă bazată pe planificare financiară multianuală, portofoliu de proiecte,

prioritizare obiectivă, transparență bugetară și orientare spre rezultate. Această abordare va permite utilizarea mai eficientă a resurselor și creșterea capacității de atragere a finanțărilor externe.

Prin urmare, finanțele publice și proiectele de investiții trebuie să susțină nu doar funcționarea administrației, ci și transformarea treptată a viitoarei unități administrativ-teritoriale într-o comunitate mai bine organizată, mai conectată, mai atractivă și mai capabilă să răspundă necesităților locuitorilor.

11.1. Viziunea privind finanțele publice și proiectele de investiții

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va avea o administrare financiară responsabilă, transparentă și orientată spre dezvoltare, bazată pe planificare bugetară realistă, utilizarea eficientă a veniturilor locale, atragerea fondurilor naționale și externe și implementarea unui portofoliu comun de proiecte investiționale. Resursele financiare vor fi orientate spre servicii publice de calitate, infrastructură modernă, instituții funcționale și dezvoltarea echilibrată a orașului Ialoveni și a satului Sociteni.

11.2. Direcții prioritare privind finanțele publice și proiectele de investiții

- 11.2.1. administrarea responsabilă, transparentă și eficientă a bugetului viitoarei unități administrativ-teritoriale;
- 11.2.2. consolidarea bazei de venituri locale prin evidență fiscală corectă, disciplină fiscală și comunicare eficientă cu contribuabilii;
- 11.2.3. analiza veniturilor, cheltuielilor, obligațiilor și proiectelor existente ale unităților administrativ-teritoriale participante;
- 11.2.4. utilizarea eficientă a resurselor financiare pentru servicii publice, infrastructură și investiții cu impact direct asupra locuitorilor;
- 11.2.5. elaborarea unui portofoliu comun de proiecte pentru orașul Ialoveni și satul Sociteni;
- 11.2.6. includerea priorităților satului Sociteni în planificarea investițională a viitoarei unități administrativ-teritoriale;
- 11.2.7. pregătirea proiectelor mature, cu documentație, devize estimative, fișe de proiect și argumentare clară;
- 11.2.8. atragerea finanțărilor din surse naționale, externe, europene, fonduri de dezvoltare, granturi și parteneriate;
- 11.2.9. valorificarea experienței orașului Ialoveni în elaborarea documentelor strategice, cooperare și atragerea resurselor;
- 11.2.10. corelarea investițiilor cu documentele strategice ale orașului Ialoveni și ale satului Sociteni;
- 11.2.11. prioritizarea investițiilor în funcție de impact, urgență, număr de beneficiari, siguranță, mediu și sustenabilitate;

- 11.2.12. evaluarea costurilor de întreținere și exploatare a proiectelor pentru asigurarea sustenabilității financiare;
- 11.2.13. asigurarea transparenței bugetare și informarea cetățenilor privind utilizarea resurselor financiare;
- 11.2.14. monitorizarea și raportarea implementării proiectelor de investiții;
- 11.2.15. utilizarea instrumentelor digitale pentru evidență financiară, monitorizare și comunicare publică;
- 11.2.16. orientarea finanțelor publice către dezvoltare echilibrată, modernizare și creșterea calității vieții locuitorilor.

12. Dezvoltare economică, mobilitate și conectivitate

Dezvoltarea economică, mobilitatea și conectivitatea reprezintă direcții importante pentru consolidarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni. O comunitate administrativă mai puternică trebuie să creeze condiții pentru dezvoltarea economiei locale, atragerea investițiilor, susținerea antreprenoriatului, îmbunătățirea mobilității locuitorilor și conectarea eficientă la servicii, locuri de muncă, educație, sănătate, comerț, agrement și oportunități economice.

Orașul Ialoveni are un rol important în dezvoltarea economică și funcțională a zonei, fiind centru raional și localitate situată în imediata apropiere a municipiului Chișinău. Această poziție geografică favorabilă oferă avantaje importante pentru accesul la piețe de muncă, servicii publice, instituții educaționale, instituții medicale, servicii administrative, activități comerciale și investiții.

În același timp, apropierea de municipiul Chișinău creează și responsabilitatea dezvoltării unei mobilități mai eficiente, mai sigure și mai durabile. Locuitorii orașului Ialoveni și ai satului Sociteni trebuie să beneficieze de conexiuni funcționale către centrul administrativ, către municipiul Chișinău, către instituțiile publice, zonele comerciale, locurile de muncă și alte localități din regiune.

Satul Sociteni are un rol important în această viziune comună, nu doar ca localitate participantă la procesul de amalgamare, ci și ca spațiu cu potențial propriu de dezvoltare economică, comunitară și de agrement. Localitatea dispune de agenți economici, activități agricole, resurse locale, inițiative private, spații cu potențial de valorificare și legături funcționale cu orașul Ialoveni și municipiul Chișinău.

Prezența agenților economici în satul Sociteni demonstrează existența unei baze economice locale care poate fi consolidată printr-o administrare mai eficientă, infrastructură mai bună, acces la informații, servicii publice mai apropiate și includerea localității în proiectele comune ale viitoarei unități administrativ-teritoriale. Activitatea economică locală, chiar dacă este de dimensiuni mai mici decât în centrul raional, reprezintă o resursă importantă pentru locuri de muncă, venituri locale, servicii pentru populație și dezvoltare comunitară.

Dezvoltarea economică a viitoarei unități administrativ-teritoriale trebuie să se bazeze pe valorificarea potențialului existent al ambelor localități. Orașul Ialoveni poate contribui prin infrastructura administrativă, instituțională, comercială, educațională și de servicii, iar satul Sociteni poate contribui prin resursele sale locale, terenuri, activități agricole, agenți economici, potențial de agrement, tradiții, produse locale și poziție favorabilă în raport cu centrul raional și municipiul Chișinău.

Un element distinctiv pentru zona Sociteni îl constituie existența unor obiective de agrement și recreere, inclusiv zona/parcul acvatic „Aqua Magic”, cunoscut ca spațiu

de odihnă și distracție în apropierea satului Sociteni. Asemenea obiective pot contribui la atractivitatea localității, la dezvoltarea serviciilor conexe, la creșterea vizibilității zonei și la stimularea inițiativelor economice locale.

Potențialul de agrement al satului Sociteni trebuie privit ca o oportunitate pentru dezvoltarea durabilă a viitoarei unități administrativ-teritoriale. Activitățile de recreere, serviciile de alimentație publică, comerțul local, evenimentele comunitare, produsele locale, activitățile agricole și inițiativele antreprenoriale pot fi integrate într-o viziune comună de promovare a teritoriului Ialoveni–Sociteni.

Un obiectiv important va fi susținerea antreprenoriatului local și crearea unui mediu favorabil pentru agenții economici. Viitoarea administrație va trebui să faciliteze dialogul cu mediul de afaceri, să ofere informații clare privind actele permise, taxele locale, oportunitățile de investiții, spațiile disponibile, proiectele de dezvoltare și formele de cooperare public-privată, în limitele cadrului legal.

Activitățile comerciale, serviciile locale, piața agroindustrială, prestatorii de servicii, micii producători, gospodăriile agricole, meșteșugarii și inițiativele comunitare pot contribui la dezvoltarea economică locală. Viitoarea unitate administrativ-teritorială trebuie să creeze condiții pentru valorificarea acestor resurse, prin amenajarea spațiilor publice, susținerea târgurilor, promovarea produselor locale, îmbunătățirea accesului la informații și atragerea parteneriatelor.

Pentru satul Sociteni, o direcție importantă o constituie promovarea activităților economice locale, inclusiv a produselor tradiționale, activităților meșteșugărești, inițiativelor agricole, activităților culturale, serviciilor de agrement și evenimentelor comunitare care pot contribui la creșterea vizibilității localității și la stimularea economiei locale. Aceste elemente trebuie integrate în agenda comună de dezvoltare a viitoarei UAT.

În domeniul mobilității, viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări îmbunătățirea conexiunilor dintre orașul Ialoveni, satul Sociteni și municipiul Chișinău. Transportul public, drumurile locale, trotuarele, stațiile de așteptare, siguranța rutieră, accesul pietonal și, după caz, infrastructura pentru deplasări alternative trebuie analizate și dezvoltate într-o abordare comună.

Un aspect esențial îl constituie accesul locuitorilor satului Sociteni la centrul administrativ al viitoarei unități administrativ-teritoriale. Locuitorii trebuie să poată ajunge în condiții rezonabile la serviciile administrative, instituțiile publice, serviciile medicale, educaționale, sociale, culturale și economice din orașul Ialoveni. În același timp, trebuie dezvoltate mecanisme prin care o parte din serviciile administrative să fie apropiate de locuitorii satului Sociteni, prin punct local de informare/deservire sau alte forme de deservire locală.

Conectivitatea nu se referă doar la drumuri și transport, ci și la accesul la informație, servicii digitale, comunicare publică și relația dintre administrație și cetățeni. Viitoarea UAT Ialoveni–Sociteni trebuie să dezvolte instrumente moderne de comunicare, informare și deservire, astfel încât locuitorii ambelor localități să fie conectați la decizii, servicii, oportunități și proiecte.

În domeniul infrastructurii rutiere, se va urmări o planificare echilibrată a intervențiilor privind întreținerea, reabilitarea și modernizarea drumurilor locale. Pentru Sociteni, aceste intervenții trebuie corelate cu necesitățile privind asfaltarea drumurilor, amenajarea trotuarelor, întreținerea canalelor de scurgere, reparația podurilor și podețelor, precum și îmbunătățirea acceselor către zonele locuite, agenții economici, obiectivele de agrement și alte obiective de interes comunitar.

Pentru orașul Ialoveni, conectivitatea trebuie dezvoltată în raport cu rolul său de centru administrativ, economic și instituțional. Modernizarea străzilor, a trotuarelor, a transportului public, a stațiilor, a acceselor către instituții și a infrastructurii pietonale va contribui la creșterea calității vieții, reducerea timpului de deplasare, siguranța cetățenilor și atractivitatea localității pentru locuire și investiții.

Dezvoltarea economică trebuie corelată cu dezvoltarea urbanistică și infrastructurală. Investițiile în drumuri, iluminat, apă, canalizare, spații publice, digitalizare, servicii administrative și instituții publice creează condiții mai bune pentru activitatea economică, pentru inițiative private, pentru servicii de agrement și pentru atragerea de noi investiții.

Un rol important îl poate avea cooperarea cu municipiul Chișinău, cu autoritățile raionale, cu Agenția de Dezvoltare Regională Centru, cu autoritățile centrale, partenerii externi, mediul de afaceri și organizațiile societății civile. Prin cooperare și proiecte comune pot fi dezvoltate soluții de mobilitate, infrastructură, servicii, mediu, digitalizare, promovare economică și turism de agrement.

Viitoarea administrație va trebui să identifice și să promoveze zonele cu potențial economic, terenurile și spațiile care pot fi valorificate legal, proiectele care pot genera dezvoltare locală, precum și oportunitățile de susținere a mediului de afaceri. Această abordare trebuie să fie transparentă, echilibrată și orientată spre interesul public.

O atenție specială trebuie acordată tinerilor și forței de muncă locale. Dezvoltarea economică trebuie să creeze condiții pentru implicarea tinerilor în viața comunității, pentru dezvoltarea competențelor, pentru colaborarea cu instituțiile educaționale și pentru stimularea inițiativelor antreprenoriale. Prezența instituțiilor educaționale, a agenților economici și apropierea de Chișinău pot fi valorificate pentru dezvoltarea capitalului uman.

Dezvoltarea economică trebuie să fie incluzivă și durabilă. Aceasta înseamnă că investițiile și proiectele trebuie să contribuie nu doar la creștere economică, ci și la protecția mediului, crearea unor spații publice calitative, eficiență energetică, mobilitate sigură, servicii accesibile și creșterea calității vieții pentru toate categoriile de locuitori.

În același timp, mobilitatea și conectivitatea trebuie planificate astfel încât să reducă izolarea, să faciliteze accesul la servicii și să consolideze legăturile dintre orașul Ialoveni și satul Sociteni. Amalgamarea voluntară trebuie să creeze o comunitate funcțională, în care distanța administrativă să nu devină o barieră, iar locuitorii ambelor localități să simtă beneficiile unei dezvoltări comune.

Prin urmare, dezvoltarea economică, mobilitatea și conectivitatea trebuie abordate integrat, ca elemente care se susțin reciproc. O economie locală mai activă are nevoie de infrastructură, mobilitate, servicii eficiente, promovare și susținere administrativă, iar o mobilitate mai bună contribuie la accesul la locuri de muncă, educație, sănătate, comerț, agrement, investiții și participare comunitară.

12.1. Viziunea privind dezvoltarea economică, mobilitatea și conectivitatea

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va dezvolta o economie locală mai dinamică, conectată și durabilă, valorificând rolul orașului Ialoveni ca centru administrativ, economic și instituțional, precum și potențialul local al satului Sociteni. Mobilitatea, drumurile, transportul public, conectivitatea cu municipiul Chișinău, accesul la servicii, susținerea antreprenoriatului, promovarea produselor locale, valorificarea zonelor de agrement și integrarea agenților economici în dezvoltarea comunitară vor constitui direcții esențiale pentru dezvoltarea echilibrată a viitoarei comunități amalgamate.

12.2. Direcții prioritare privind dezvoltarea economică, mobilitatea și conectivitatea

- 12.2.1. susținerea dezvoltării economiei locale și a antreprenoriatului în orașul Ialoveni și satul Sociteni;
- 12.2.2. valorificarea rolului orașului Ialoveni ca centru administrativ, economic, educațional și instituțional;
- 12.2.3. integrarea potențialului economic al satului Sociteni în planificarea comună a viitoarei unități administrativ-teritoriale;
- 12.2.4. susținerea agenților economici locali și facilitarea dialogului dintre administrație și mediul de afaceri;
- 12.2.5. promovarea produselor locale, activităților agricole, meșteșugărești, culturale, comunitare și de agrement;
- 12.2.6. valorificarea potențialului zonei de agrement din apropierea satului Sociteni, inclusiv a parcului acvatic „Aqua Magic”, ca element de atractivitate locală și dezvoltare economică;

- 12.2.7. valorificarea pieței agroindustriale și a altor spații de interes economic și comunitar;
- 12.2.8. îmbunătățirea conectivității dintre orașul Ialoveni, satul Sociteni și municipiul Chișinău;
- 12.2.9. dezvoltarea și modernizarea transportului public, stațiilor, acceselor, trotuarelor și infrastructurii pietonale;
- 12.2.10. asigurarea accesului locuitorilor satului Sociteni la centrul administrativ și la serviciile publice;
- 12.2.11. planificarea echilibrată a intervențiilor privind drumurile locale, podurile, podețele, trotuarele și siguranța rutieră;
- 12.2.12. îmbunătățirea accesului către agenții economici, obiectivele de agrement și zonele cu potențial investițional;
- 12.2.13. dezvoltarea infrastructurii digitale și a instrumentelor de comunicare publică;
- 12.2.14. cooperarea cu municipiul Chișinău, autoritățile raionale, autoritățile centrale, partenerii de dezvoltare și mediul privat;
- 12.2.15. identificarea zonelor și proiectelor cu potențial economic, investițional și recreativ;
- 12.2.16. susținerea tinerilor, a formării profesionale, a inițiativelor antreprenoriale și a capitalului uman;
- 12.2.17. orientarea dezvoltării economice spre durabilitate, incluziune, mobilitate sigură și creșterea calității vieții.

13. Mediu, eficiență energetică și dezvoltare durabilă

Protecția mediului, eficiența energetică și dezvoltarea durabilă reprezintă direcții esențiale pentru viitoarea unitate administrativ-teritorială amalgamată Ialoveni–Sociteni. Dezvoltarea locală nu poate fi privită doar prin prisma infrastructurii, investițiilor și serviciilor publice, ci trebuie corelată cu protejarea resurselor naturale, utilizarea rațională a energiei, reducerea riscurilor de mediu și crearea unui cadru de viață sănătos pentru locuitori.

Capitolul privind mediul, eficiența energetică și dezvoltarea durabilă este formulat prin raportare la documentele strategice existente ale orașului Ialoveni și ale satului Sociteni. Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Ialoveni pentru anii 2026–2031 evidențiază orientarea localității spre dezvoltare durabilă, infrastructură modernă, eficiență energetică, mobilitate, digitalizare, servicii publice moderne și creșterea rezilienței urbane. Totodată, orașul Ialoveni dispune de Planul de acțiuni pentru energia durabilă și climă, care oferă o bază importantă pentru promovarea eficienței energetice și adaptarea la schimbările climatice.

Planul strategic de dezvoltare socio-economică a satului Sociteni pentru anii 2024–2029 include, de asemenea, direcții clare privind protecția mediului, informarea și implicarea populației, utilizarea rațională a resurselor naturale, managementul deșeurilor, amenajarea spațiilor publice, protejarea resurselor de apă, plantarea arborilor, întreținerea fântânilor publice, curățirea albiei afluentului râului Ișnovăț, amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale și prevenirea degradării terenurilor. Aceste priorități demonstrează că satul Sociteni are necesități și obiective de mediu bine conturate, care trebuie integrate în viziunea comună a viitoarei unități administrativ-teritoriale.

Orașul Ialoveni și satul Sociteni au nevoie de o abordare comună în domeniul protecției mediului, având în vedere că problemele de mediu nu se limitează la hotarele administrative ale unei localități. Gestionarea deșeurilor, întreținerea spațiilor verzi, protecția apelor, prevenirea poluării, evacuarea apelor pluviale, eficiența energetică a clădirilor publice și adaptarea la schimbările climatice trebuie planificate integrat, în interesul locuitorilor ambelor comunități.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări promovarea unui model de dezvoltare durabilă, în care investițiile publice, amenajarea teritoriului, serviciile comunale și activitățile economice să fie realizate cu respectarea cerințelor de protecție a mediului. Această abordare va contribui la creșterea calității vieții, reducerea riscurilor pentru sănătatea populației și protejarea patrimoniului natural și construit.

Un domeniu important îl constituie gestionarea deșeurilor. Viitoarea administrație va trebui să asigure continuitatea serviciului de salubritate, îmbunătățirea colectării

deșeurilor, combaterea depozitării neautorizate, informarea cetățenilor și dezvoltarea unor practici responsabile privind reducerea, colectarea selectivă și valorificarea deșeurilor, în măsura posibilităților și în corelare cu politicile naționale din domeniu.

Pentru orașul Ialoveni, gestionarea deșeurilor și menținerea curățeniei în spațiile publice reprezintă o componentă importantă a calității vieții urbane. În contextul statutului de centru raional și al creșterii presiunii asupra infrastructurii urbane, salubritatea, întreținerea domeniului public, gestionarea deșeurilor și educarea populației trebuie să rămână priorități constante ale administrației publice locale.

Pentru satul Sociteni, direcțiile strategice existente pun accent pe crearea și eficientizarea sistemului local de management al deșeurilor, amenajarea platformelor de colectare, dotarea acestora cu tomberoane, îmbunătățirea colectării centralizate, lichidarea gunoiștilor neautorizate și responsabilizarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor. Aceste acțiuni trebuie integrate într-un sistem comun de salubritate și protecție a mediului, astfel încât locuitorii satului Sociteni să beneficieze de servicii mai eficiente și de un mediu mai curat.

O atenție specială trebuie acordată spațiilor verzi, zonelor de agrement, terenurilor publice, aliniamentelor stradale și altor spații cu rol ecologic și comunitar. Spațiile verzi contribuie la sănătatea populației, reducerea poluării, îmbunătățirea aspectului localităților, crearea unor zone de odihnă și consolidarea identității comunitare. Viitoarea administrație va urmări întreținerea, extinderea și valorificarea acestor spații în ambele localități.

În cazul satului Sociteni, planul strategic prevede acțiuni concrete de înverzire a localității, inclusiv plantarea arborilor și arbuștilor ornamentali, organizarea zilelor ecologice, curățirea și amenajarea spațiilor publice, precum și întreținerea și amenajarea anuală a cimitirelor. Aceste măsuri trebuie susținute și corelate cu acțiunile de amenajare și întreținere a spațiilor publice din orașul Ialoveni.

Potențialul natural și de agrement al satului Sociteni trebuie valorificat responsabil, cu respectarea cerințelor de protecție a mediului. Zonele de recreere, terenurile publice, spațiile verzi, obiectivele de agrement și resursele locale pot contribui la dezvoltarea comunității, dar trebuie administrate astfel încât să nu afecteze mediul, siguranța cetățenilor și calitatea vieții locuitorilor.

Un aspect important pentru satul Sociteni îl constituie protejarea resurselor de apă. Planul strategic al localității prevede curățirea și amenajarea fântânilor publice, marcarea acestora în funcție de indicii de calitate a apei, actualizarea pașapoartelor fântânilor și informarea populației privind folosirea echilibrată a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului. Aceste acțiuni sunt relevante pentru sănătatea publică și trebuie incluse în planificarea comună a viitoarei UAT.

În domeniul apei și canalizării, viitoarea unitate administrativ-teritorială va urmări dezvoltarea și modernizarea rețelelor existente, creșterea accesului la servicii de calitate, reducerea pierderilor, protejarea resurselor de apă și prevenirea deversărilor necontrolate. Accesul la apă și canalizare este un element esențial pentru sănătatea publică, protecția mediului și dezvoltarea locală.

Un alt aspect important îl constituie gestionarea apelor pluviale și prevenirea riscurilor generate de precipitațiile abundente. Drumurile, rigolele, podețele, canalele de scurgere, zonele vulnerabile la acumularea apei și infrastructura de evacuare a apelor pluviale trebuie analizate și întreținute constant. Această direcție este importantă atât pentru protejarea infrastructurii publice, cât și pentru prevenirea afectării gospodăriilor, terenurilor și bunurilor private.

Pentru satul Sociteni, planul strategic prevede amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale, curățarea canalelor existente, curățirea și întărirea malurilor râpei din apropierea satului, precum și curățirea, adâncirea și înverzirea albiei afluentului râului Ișnovăț care traversează localitatea. Aceste măsuri sunt importante pentru prevenirea eroziunii, reducerea riscului de inundații locale, protejarea terenurilor și creșterea siguranței locuitorilor.

Viitoarea unitate administrativ-teritorială va trebui să includă în planificarea investițiilor măsuri privind adaptarea la schimbările climatice și creșterea rezilienței comunității. Fenomenele meteorologice extreme, ploile torențiale, perioadele de secetă, valurile de căldură și alte riscuri naturale impun o administrație locală pregătită să intervină preventiv, coordonat și responsabil.

Eficiența energetică reprezintă o prioritate importantă pentru reducerea cheltuielilor publice și modernizarea infrastructurii locale. Clădirile publice, instituțiile de educație timpurie, instituțiile culturale, administrative și comunitare trebuie analizate din perspectiva consumului de energie, necesităților de reparație, termoizolare, modernizare a sistemelor de încălzire, iluminat eficient și utilizare a surselor regenerabile, acolo unde este posibil.

Investițiile în eficiență energetică pot aduce beneficii directe asupra bugetului local, prin reducerea cheltuielilor de întreținere, dar și asupra confortului beneficiarilor serviciilor publice. În același timp, acestea contribuie la diminuarea impactului asupra mediului și la alinierea viitoarei unități administrativ-teritoriale la obiectivele de dezvoltare durabilă.

Iluminatul public eficient energetic reprezintă un alt domeniu important. Modernizarea și extinderea iluminatului public, inclusiv în satul Sociteni, trebuie realizată astfel încât să asigure siguranța cetățenilor, reducerea consumului de energie, creșterea confortului locuitorilor și îmbunătățirea aspectului localităților.

Dezvoltarea durabilă presupune și educarea cetățenilor. Viitoarea administrație va promova campanii de informare privind protecția mediului, gestionarea deșeurilor, economisirea energiei, protejarea spațiilor verzi, utilizarea responsabilă a apei și implicarea locuitorilor în acțiuni comunitare de salubritate, plantare și amenajare.

Un rol important îl pot avea instituțiile educaționale, culturale și comunitare în formarea comportamentului responsabil față de mediu. Copiii, tinerii, cadrele didactice, părinții, agenții economici și organizațiile comunitare pot fi implicați în proiecte de educație ecologică, plantări, campanii de curățenie, activități de reciclare și promovare a unui mod de viață durabil.

Pentru satul Sociteni, planul strategic include informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, informarea privind utilizarea echilibrată a resurselor de apă, inițierea campaniilor de conștientizare privind protecția mediului, combaterea tăierilor ilicite din fondul forestier și implementarea programelor de educație ecologică pentru copii și tineri. Aceste acțiuni trebuie valorificate în cadrul viziunii comune, deoarece contribuie la responsabilizarea populației și la protejarea mediului.

Viitoarea administrație va trebui să coopereze cu autoritățile de mediu, operatorii de servicii publice, instituțiile educaționale, agenții economici, organizațiile societății civile și partenerii de dezvoltare pentru identificarea și implementarea proiectelor de mediu. Proiectele pot viza eficiența energetică, gestionarea deșeurilor, spații verzi, apă și canalizare, protecția solului, reducerea poluării, împădurirea terenurilor degradate și adaptarea la schimbările climatice.

Dezvoltarea economică a viitoarei unități administrativ-teritoriale trebuie să fie compatibilă cu protecția mediului. Activitățile economice, comerciale, agricole, de agrement și investiționale trebuie desfășurate cu respectarea normelor de mediu, a cerințelor de siguranță, a reglementărilor urbanistice și a interesului public.

În același timp, protecția mediului trebuie inclusă în toate domeniile de planificare locală: infrastructură, transport, patrimoniu, instituții publice, investiții, servicii comunale și dezvoltare economică. Doar printr-o abordare integrată viitoarea UAT Ialoveni–Sociteni va putea deveni o comunitate mai curată, mai sigură, mai eficientă și mai rezilientă.

Prin urmare, mediul, eficiența energetică și dezvoltarea durabilă trebuie tratate ca elemente de bază ale viziunii comune. Acestea vor contribui la protejarea resurselor naturale, reducerea cheltuielilor publice, modernizarea infrastructurii, creșterea siguranței și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor orașului Ialoveni și ai satului Sociteni.

13.1. Viziunea privind mediul, eficiența energetică și dezvoltarea durabilă

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va promova o dezvoltare durabilă, responsabilă și echilibrată, bazată pe protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, reducerea riscurilor climatice, modernizarea energetică a clădirilor și infrastructurii publice, gestionarea responsabilă a deșeurilor, protejarea spațiilor verzi, valorificarea responsabilă a potențialului natural și implicarea cetățenilor în acțiuni de mediu. Dezvoltarea ambelor localități va fi orientată spre crearea unui mediu curat, sigur și sănătos pentru generațiile actuale și viitoare.

13.2. Direcții prioritare privind mediul, eficiența energetică și dezvoltarea durabilă

- 13.2.1. asigurarea unei abordări comune privind protecția mediului în orașul Ialoveni și satul Sociteni;
- 13.2.2. corelarea viziunii de mediu cu Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Ialoveni și cu Planul strategic al satului Sociteni;
- 13.2.3. îmbunătățirea serviciului de salubritate și combaterea depozitării neautorizate a deșeurilor;
- 13.2.4. dezvoltarea sistemului de management al deșeurilor, inclusiv prin platforme de colectare și informarea populației;
- 13.2.5. lichidarea gunoierilor neautorizate și prevenirea apariției unor noi focare de poluare;
- 13.2.6. întreținerea, extinderea și valorificarea spațiilor verzi, zonelor de agrement și terenurilor publice;
- 13.2.7. organizarea acțiunilor de salubritate, plantare, înverzire și amenajare a spațiilor publice;
- 13.2.8. protejarea potențialului natural și de agrement al satului Sociteni;
- 13.2.9. curățirea, amenajarea și monitorizarea fântânilor publice;
- 13.2.10. informarea populației privind utilizarea responsabilă a apei și prevenirea poluării resurselor de apă;
- 13.2.11. întreținerea rigolelor, podețelor, canalelor de scurgere și infrastructurii de evacuare a apelor pluviale;
- 13.2.12. curățirea și întreținerea albiei afluentului râului Ișnovăț și a zonelor vulnerabile la eroziune;
- 13.2.13. prevenirea riscurilor generate de precipitații abundente, inundații locale, secetă și alte fenomene extreme;
- 13.2.14. creșterea rezilienței comunității la schimbările climatice;
- 13.2.15. modernizarea energetică a clădirilor publice și reducerea consumului de energie;
- 13.2.16. dezvoltarea iluminatului public eficient energetic în ambele localități;
- 13.2.17. modernizarea și extinderea infrastructurii de apă și canalizare;
- 13.2.18. promovarea educației ecologice în instituțiile de învățământ și în comunitate;

- 13.2.19. implicarea locuitorilor, agenților economici, instituțiilor publice și organizațiilor comunitare în acțiuni de mediu;
- 13.2.20. atragerea proiectelor și finanțărilor pentru eficiență energetică, mediu, apă, canalizare, spații verzi, împădurire și adaptare climatică;
- 13.2.21. corelarea dezvoltării economice și investiționale cu cerințele de protecție a mediului;
- 13.2.22. orientarea dezvoltării viitoarei UAT spre sustenabilitate, siguranță, eficiență și calitate a vieții.

14. Identitate locală, participare civică și coeziune comunitară

Identitatea locală, participarea civică și coeziunea comunitară reprezintă elemente esențiale pentru succesul procesului de amalgamare voluntară dintre orașul Ialoveni și satul Sociteni. Amalgamarea nu trebuie privită doar ca o reorganizare administrativ-teritorială, ci ca un proces de apropiere a comunităților, de consolidare a încrederii cetățenilor, de păstrare a identității locale și de construire a unei viziuni comune de dezvoltare.

Orașul Ialoveni și satul Sociteni au propriul specific istoric, cultural, social și comunitar. Fiecare localitate dispune de tradiții, simboluri, oameni, instituții, evenimente, spații publice și forme de viață comunitară care trebuie păstrate și valorificate în cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate. O viziune durabilă nu poate fi construită doar pe criterii administrative, financiare sau infrastructurale, ci trebuie să pornească și de la atașamentul cetățenilor față de localitatea lor.

Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Ialoveni evidențiază existența unor elemente identitare importante ale localității, inclusiv stema, drapelul, imnul orașului și identitatea vizuală utilizată în comunicarea și promovarea oficială. Aceste simboluri exprimă apartenența, continuitatea și imaginea orașului Ialoveni ca centru administrativ, instituțional și comunitar. În cadrul viitoarei UAT amalgamate, aceste elemente trebuie valorificate cu respect față de identitatea orașului și cu deschidere față de identitatea satului Sociteni.

Orașul Ialoveni dispune, de asemenea, de o infrastructură culturală și comunitară importantă, inclusiv Parcul cu Teatrul de Vară, Școala de Arte Ialoveni, Biblioteca Publică Orășenească pentru Copii „Spiridon Vangheli”, formațiuni artistice și colective culturale reprezentative. Aceste instituții și spații pot deveni platforme importante pentru activități culturale, educaționale, artistice, civice și comunitare, cu participarea locuitorilor din ambele localități.

Satul Sociteni, la rândul său, are propria identitate locală, propriile tradiții, istorie comunitară, spații publice, instituții, oameni activi și inițiative locale. În Planul strategic de dezvoltare socio-economică al satului Sociteni sunt reflectate preocupări privind informarea populației, viața comunitară, dezvoltarea localității, implicarea cetățenilor în acțiuni de mediu, salubritate, amenajare, cultură și dezvoltare comunitară. Aceste elemente trebuie integrate în viziunea comună, astfel încât satul Sociteni să rămână vizibil, respectat și reprezentat în viitoarea unitate administrativ-teritorială.

Un principiu fundamental al viziunii este că amalgamarea voluntară nu presupune pierderea identității satului Sociteni și nici diminuarea rolului orașului Ialoveni. Dimpotrivă, viitoarea unitate administrativ-teritorială trebuie să fie construită pe

respectarea identității fiecărei localități, pe valorificarea resurselor locale și pe crearea unei comunități administrative mai puternice, mai bine organizate și mai apropiate de cetățeni.

Orașul Ialoveni, în calitate de centru administrativ, instituțional și raional, va avea rolul de a coordona procesele administrative, de a asigura continuitatea serviciilor publice și de a susține dezvoltarea viitoarei unități administrativ-teritoriale. În același timp, satul Sociteni trebuie să rămână o comunitate activă, cu identitate proprie, cu necesități clare și cu participare reală în procesul decizional și în planificarea dezvoltării comune.

Participarea civică a locuitorilor este o condiție indispensabilă pentru reușita procesului de amalgamare. Cetățenii trebuie să fie informați, consultați și implicați în etapele importante ale procesului, în special atunci când sunt discutate servicii publice, investiții, patrimoniu, infrastructură, instituții publice, buget, proiecte, mediu și priorități de dezvoltare. Participarea reală a cetățenilor contribuie la legitimitatea deciziilor și la consolidarea încrederii în administrația publică locală.

Viitoarea administrație va trebui să asigure o comunicare publică clară, constantă, corectă și accesibilă pentru locuitorii ambelor localități. Informațiile privind procesul de amalgamare, deciziile adoptate, proiectele planificate, serviciile disponibile, etapele de tranziție și rezultatele obținute trebuie prezentate într-un limbaj simplu și ușor de înțeles. Comunicarea publică trebuie să fie nu doar informativă, ci și orientată spre dialog, răspuns la întrebări și explicarea deciziilor.

Pentru orașul Ialoveni, comunicarea publică trebuie să continue să valorifice instrumentele existente, inclusiv canalele oficiale de informare, consultările publice, paginile instituționale, materialele informative și evenimentele comunitare. Pentru satul Sociteni, este important ca informațiile privind viitoarea unitate administrativ-teritorială să fie accesibile și locuitorilor de acolo, inclusiv prin afișaje, anunțuri, întâlniri publice, rețele sociale, punct local de informare și alte forme de comunicare adaptate comunității.

Un rol important îl vor avea consultările publice, audierile, întâlnirile cu cetățenii, sondajele, chestionarele, adunările comunitare și alte forme de dialog direct. Aceste instrumente pot contribui la identificarea necesităților reale ale locuitorilor, la prevenirea neînțelegerilor, la combaterea informațiilor eronate și la consolidarea sentimentului că deciziile privind viitoarea UAT sunt luate cu participarea comunității.

Pentru locuitorii satului Sociteni, participarea la procesul decizional este deosebit de importantă, deoarece aceștia trebuie să aibă certitudinea că vocea comunității lor va fi auzită și după amalgamare. Necesitățile satului privind infrastructura, serviciile publice, instituțiile, patrimoniul, mediul, mobilitatea, economia locală și viața

comunitară trebuie incluse în agenda comună a viitoarei unități administrativ-teritoriale.

Pentru locuitorii orașului Ialoveni, procesul de amalgamare trebuie explicat prin prisma responsabilității de centru administrativ și a oportunităților de dezvoltare comună. Extinderea unității administrativ-teritoriale trebuie privită ca o posibilitate de consolidare a capacității administrative, de atragere a investițiilor, de dezvoltare a serviciilor publice și de creștere a rolului orașului Ialoveni ca pol administrativ și instituțional.

Coeziunea comunitară presupune construirea unei relații de încredere între locuitorii orașului Ialoveni și ai satului Sociteni. Această relație poate fi consolidată prin activități comune, evenimente culturale, proiecte educaționale, activități sportive, acțiuni de voluntariat, programe pentru tineri, inițiative de mediu, consultări publice și proiecte comunitare realizate cu participarea ambelor localități.

Instituțiile publice, școlile, grădinițele, instituțiile culturale, biblioteca, Școala de Arte, formațiunile artistice, organizațiile comunitare, agenții economici și liderii locali pot avea un rol important în apropierea comunităților. Prin activități comune, aceste instituții și actori locali pot contribui la cunoașterea reciprocă, la păstrarea tradițiilor și la dezvoltarea unui sentiment de apartenență la o comunitate administrativă comună.

Un accent deosebit trebuie pus pe copii și tineri. Ei sunt generația care va trăi cel mai mult efectele procesului de amalgamare și trebuie implicați în activități educaționale, culturale, sportive, ecologice și civice. Participarea tinerilor poate contribui la formarea unei comunități mai deschise, mai active și mai unite. În același timp, tinerii pot deveni promotori ai comunicării moderne, ai voluntariatului, ai protecției mediului și ai implicării comunitare.

Strategiile locale arată că dezvoltarea comunitară trebuie susținută și prin implicarea cetățenilor în acțiuni concrete: salubritate, înverzire, amenajare, protecția mediului, activități culturale, educație civică și proiecte locale. Aceste acțiuni au rolul de a întări legătura dintre oameni și localitatea lor, dar și de a crea punți de cooperare între orașul Ialoveni și satul Sociteni.

Pentru satul Sociteni, dezvoltarea participării civice poate include stimularea inițiativelor locale, încurajarea constituirii sau dezvoltării organizațiilor comunitare, implicarea cetățenilor în protecția mediului, activități sociale, culturale, sportive și de voluntariat. Aceste inițiative pot contribui la consolidarea vieții comunitare și la creșterea capacității satului de a participa activ în cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale.

Identitatea locală trebuie promovată prin păstrarea denumirilor, tradițiilor, evenimentelor, simbolurilor locale, memoriei comunitare și patrimoniului cultural al

fiecărei localități. Satul Sociteni trebuie să-și păstreze vizibilitatea în cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale, iar orașul Ialoveni trebuie să-și consolideze rolul de centru administrativ deschis, incluziv și orientat spre dezvoltarea întregii comunități.

Comunicarea publică trebuie să evite mesajele care pot crea divizare, neîncredere sau percepția că o localitate este favorizată în detrimentul celeilalte. Viziunea comună trebuie să transmită ideea de echilibru, respect reciproc, responsabilitate, solidaritate și dezvoltare pentru toți locuitorii. Este important ca locuitorii ambelor localități să înțeleagă că amalgamarea urmărește consolidarea capacității administrative și îmbunătățirea serviciilor, nu pierderea identității sau marginalizarea unei comunități.

În același timp, administrația publică locală trebuie să dezvolte mecanisme prin care locuitorii satului Sociteni să poată comunica ușor cu autoritatea publică locală, să depună cereri, să primească informații, să participe la consultări și să sesizeze problemele locale. Apropierea administrației de cetățeni este esențială pentru menținerea încrederii după amalgamare.

Un rol important îl poate avea punctul local de informare/deservire sau alte forme de prestare apropiată a serviciilor publice pentru locuitorii satului Sociteni. Acest mecanism poate contribui la reducerea distanței administrative, la facilitarea comunicării cu primăria, la informarea populației și la menținerea unei legături directe între administrație și comunitatea locală.

Un obiectiv important va fi crearea unei culturi administrative bazate pe transparență, respect față de cetățean, comunicare, participare și responsabilitate publică. Cetățenii trebuie să vadă că procesul de amalgamare aduce mai multă organizare, mai multă claritate, servicii mai accesibile și oportunități de dezvoltare, nu distanțare sau pierderea controlului asupra problemelor locale.

Participarea civică trebuie susținută nu doar în perioada de pregătire a amalgamării, ci și după constituirea noii unități administrativ-teritoriale. Consultările publice, comunicarea permanentă, implicarea cetățenilor în stabilirea priorităților și raportarea transparentă a rezultatelor trebuie să devină practici constante ale administrației publice locale.

Coeziunea comunitară va fi consolidată și prin proiecte comune care aduc beneficii vizibile locuitorilor: drumuri, iluminat, spații publice, salubritate, servicii administrative, activități culturale, educaționale și de mediu. Rezultatele concrete ale proiectelor comune vor contribui la creșterea încrederii și la perceperea amalgamării ca un proces util și benefic pentru ambele localități.

Prin urmare, identitatea locală, participarea civică și coeziunea comunitară trebuie să fie parte integrantă a viziunii de dezvoltare a viitoarei unități administrativ-teritoriale Ialoveni–Sociteni. O administrație mai puternică are nevoie nu doar de

resurse, instituții și infrastructură, ci și de cetățeni informați, implicați și uniți în jurul unor obiective comune.

14.1. Viziunea privind identitatea locală, participarea civică și coeziunea comunitară

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va fi o comunitate administrativă comună, construită pe respectarea identității locale a orașului Ialoveni și a satului Sociteni, pe participarea activă a cetățenilor, pe comunicare transparentă și pe consolidarea încrederii între administrație și locuitori. Amalgamarea voluntară va urmări apropierea comunităților, păstrarea tradițiilor locale, valorificarea instituțiilor culturale și educaționale, implicarea cetățenilor în procesul decizional și dezvoltarea unei comunități unite, echilibrate și orientate spre viitor.

14.2. Direcții prioritare privind identitatea locală, participarea civică și coeziunea comunitară

- 14.2.1. păstrarea și promovarea identității locale a orașului Ialoveni și a satului Sociteni;
- 14.2.2. valorificarea simbolurilor, tradițiilor, evenimentelor și patrimoniului cultural al fiecărei localități;
- 14.2.3. consolidarea rolului orașului Ialoveni ca centru administrativ deschis, incluziv și orientat spre cetățeni;
- 14.2.4. menținerea vizibilității satului Sociteni în cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale;
- 14.2.5. asigurarea unei comunicări publice clare, corecte, constante și accesibile privind procesul de amalgamare;
- 14.2.6. informarea locuitorilor despre deciziile, proiectele, serviciile și etapele de tranziție ale viitoarei unități administrativ-teritoriale;
- 14.2.7. organizarea consultărilor publice, audierilor, întâlnirilor comunitare, chestionarelor și altor forme de dialog cu cetățenii;
- 14.2.8. includerea necesităților satului Sociteni în agenda comună de dezvoltare;
- 14.2.9. implicarea locuitorilor ambelor localități în stabilirea priorităților de dezvoltare;
- 14.2.10. valorificarea instituțiilor publice, culturale și educaționale ca spații de apropiere între comunități;
- 14.2.11. dezvoltarea activităților culturale, educaționale, sportive, ecologice și comunitare comune;
- 14.2.12. susținerea participării copiilor și tinerilor în activități civice, educaționale și comunitare;

- 14.2.13. stimularea voluntariatului și a inițiativelor comunitare în domenii precum mediu, salubritate, cultură, tineret și protecție socială;
- 14.2.14. încurajarea dezvoltării sectorului asociativ și a organizațiilor comunitare, inclusiv în satul Sociteni;
- 14.2.15. prevenirea divizării comunităților și promovarea mesajelor de respect, echilibru și solidaritate;
- 14.2.16. asigurarea accesului locuitorilor satului Sociteni la informații, servicii și mecanisme de comunicare cu administrația publică locală;
- 14.2.17. dezvoltarea punctului local de informare/deservire sau a altor forme de apropiere a serviciilor publice de locuitorii satului Sociteni;
- 14.2.18. dezvoltarea unei culturi administrative bazate pe transparență, respect, responsabilitate și participare;
- 14.2.19. raportarea transparentă a rezultatelor și menținerea dialogului permanent cu cetățenii;
- 14.2.20. consolidarea sentimentului de apartenență la o comunitate comună Ialoveni–Sociteni.

15. Implementarea viziunii și etapele de tranziție

Implementarea viziunii privind organizarea și funcționarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni reprezintă etapa prin care principiile, obiectivele și direcțiile formulate în prezentul document urmează să fie transformate în acțiuni concrete, planificate și realizabile. Succesul procesului de amalgamare voluntară depinde nu doar de adoptarea deciziilor corespunzătoare, ci și de modul în care va fi organizată tranziția administrativă, instituțională, financiară și comunitară.

Procesul de tranziție trebuie să fie unul ordonat, transparent, etapizat și orientat spre continuitatea serviciilor publice. Locuitorii orașului Ialoveni și ai satului Sociteni trebuie să beneficieze, pe parcursul întregului proces, de servicii publice funcționale, informații clare și acces la administrația publică locală. Amalgamarea nu trebuie să creeze blocaje administrative, incertitudine sau dificultăți suplimentare pentru cetățeni.

Implementarea viziunii va necesita coordonarea acțiunilor dintre autoritățile publice locale implicate, grupul de lucru comun, aparatele administrative, instituțiile publice, operatorii de servicii, autoritățile raionale și centrale, serviciile desconcentrate, partenerii de dezvoltare și cetățeni. Această coordonare este necesară pentru asigurarea unei tranziții coerente și pentru evitarea suprapunerilor, întârzierilor sau neclarităților instituționale.

O primă etapă importantă va fi finalizarea cadrului decizional aferent amalgamării voluntare. Aceasta presupune adoptarea deciziilor de către consiliile locale, aprobarea documentelor necesare, transmiterea materialelor către autoritățile competente și respectarea procedurilor prevăzute de cadrul normativ aplicabil. Toate acțiunile trebuie realizate cu respectarea principiului legalității și a transparenței decizionale.

După aprobarea deciziilor necesare, va urma etapa de pregătire administrativă a viitoarei unități administrativ-teritoriale. Aceasta va include sistematizarea documentelor, evidențelor, registrelor, contractelor, actelor patrimoniale, documentelor financiare, dosarelor de personal, documentelor privind instituțiile publice și serviciile existente. Scopul acestei etape este crearea unei baze clare de date pentru funcționarea noii structuri administrative.

Un domeniu esențial al tranziției îl constituie organizarea instituțională și resursele umane. Va fi necesară analiza structurii aparatului administrativ, a funcțiilor existente, a atribuțiilor, a necesarului de personal și a modului de asigurare a serviciilor publice după amalgamare. Reorganizarea trebuie realizată în mod responsabil, cu respectarea drepturilor angajaților, a legislației muncii și a normelor privind funcția publică.

În procesul de reorganizare instituțională, trebuie asigurată continuitatea funcțiilor administrative esențiale: secretariatul consiliului, evidența corespondenței, relația cu cetățenii, contabilitatea, achizițiile publice, fiscalitatea locală, patrimoniul, urbanismul, serviciile comunale, asistența socială, comunicarea publică și alte domenii necesare funcționării administrației publice locale.

Un obiectiv important va fi menținerea accesului locuitorilor satului Sociteni la administrația publică locală. În acest scop, viitoarea administrație va analiza posibilitatea organizării unui punct local de informare/deservire sau a altor mecanisme prin care cetățenii din Sociteni să poată depune cereri, primi informații, fi consultați și comunica eficient cu autoritatea publică locală. Această măsură este importantă pentru reducerea distanței administrative și menținerea încrederii comunității.

În domeniul serviciilor publice și administrative, etapa de tranziție va trebui să asigure continuitatea prestării serviciilor fără întreruperi. Cererile, petițiile, autorizațiile, certificatele, actele administrative, contractele, serviciile comunale, serviciile de salubritate, iluminatul public, întreținerea drumurilor, serviciile sociale și alte activități curente trebuie gestionate în mod coordonat, astfel încât cetățenii să nu fie afectați de schimbările instituționale.

O altă etapă importantă o constituie integrarea patrimoniului public. Bunurile aparținând orașului Ialoveni și satului Sociteni vor trebui inventariate, verificate, sistematizate și administrate în cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale. Aceasta presupune analiza actelor de proprietate, situației cadastrale, contractelor de folosință, locațiune, arendă, comodat sau altor raporturi juridice privind bunurile publice.

Integrarea patrimoniului public trebuie realizată cu maximă responsabilitate, deoarece bunurile publice constituie baza materială pentru prestarea serviciilor și dezvoltarea locală. Este necesară păstrarea destinației de interes public, clarificarea situațiilor juridice, actualizarea evidențelor și asigurarea unei administrări transparente și eficiente a patrimoniului viitoarei unități administrativ-teritoriale.

În domeniul financiar-bugetar, tranziția va presupune analiza veniturilor și cheltuielilor existente, a obligațiilor financiare, contractelor, proiectelor în derulare, taxelor locale, surselor de finanțare și necesităților investiționale. Viitoarea administrație va trebui să pregătească un cadru bugetar realist, care să asigure funcționarea serviciilor publice și integrarea priorităților ambelor localități.

Bugetul viitoarei unități administrativ-teritoriale trebuie să fie elaborat în mod transparent, pe baza datelor reale și a priorităților stabilite. Este important ca resursele financiare să fie planificate echilibrat, astfel încât să fie asigurată atât funcționarea centrului administrativ, cât și dezvoltarea satului Sociteni, inclusiv prin investiții în infrastructură, servicii publice, spații comunitare și necesități locale.

Un rol important în implementarea viziunii îl va avea portofoliul de proiecte al viitoarei unități administrativ-teritoriale. Acesta trebuie să includă proiecte prioritare pentru orașul Ialoveni și satul Sociteni, grupate pe domenii: infrastructură rutieră, apă și canalizare, iluminat public, mediu, eficiență energetică, instituții publice, servicii administrative, digitalizare, cultură, sport, tineret, economie locală și coeziune comunitară.

Proiectele trebuie pregătite etapizat, în funcție de maturitate, disponibilitatea documentației tehnice, impactul asupra cetățenilor, numărul beneficiarilor, urgență, fezabilitate financiară și posibilitatea atragerii surselor externe de finanțare. Această abordare va permite o implementare realistă și va reduce riscul promovării unor proiecte care nu pot fi susținute financiar sau administrativ.

În domeniul digitalizării și evidențelor administrative, viitoarea unitate administrativ-teritorială va trebui să asigure integrarea și actualizarea registrelor, evidențelor interne, corespondenței, documentelor financiare, evidențelor fiscale, patrimoniale, cadastrale și a altor baze de date utilizate în activitatea administrației publice locale. Digitalizarea trebuie să contribuie la eficiență, transparență și acces mai rapid la informații.

Comunicarea publică va avea un rol central în etapa de tranziție. Cetățenii trebuie informați constant despre etapele procesului, modificările administrative, serviciile disponibile, locurile unde se pot adresa, documentele necesare, proiectele planificate și deciziile adoptate. Comunicarea trebuie să fie clară, accesibilă, calmă și orientată spre explicarea beneficiilor și a măsurilor concrete.

Pentru evitarea incertitudinilor, viitoarea administrație va trebui să explice periodic ce se schimbă, ce rămâne neschimbat, unde se pot adresa cetățenii și cum vor fi prestate serviciile publice. Această comunicare este importantă mai ales pentru locuitorii satului Sociteni, care trebuie să aibă certitudinea că amalgamarea nu va însemna pierderea accesului la administrație sau marginalizarea localității.

Implementarea viziunii trebuie să includă și mecanisme de monitorizare și evaluare. Direcțiile de acțiune stabilite în prezentul document trebuie urmărite periodic, iar rezultatele trebuie analizate în raport cu obiectivele propuse. Monitorizarea va permite identificarea problemelor, ajustarea măsurilor și informarea cetățenilor despre progresul realizat.

Pentru o tranziție eficientă, este necesară elaborarea unui plan de acțiuni sau a unei foi de parcurs privind implementarea viziunii. Acest document poate include acțiuni concrete, termene, responsabili, surse de finanțare, indicatori de progres și etape de realizare. Planul de acțiuni va transforma viziunea într-un instrument practic de lucru pentru administrație.

Etapă de tranziție trebuie să fie ghidată de principiul continuității. Toate serviciile publice esențiale trebuie să funcționeze fără întreruperi, iar cetățenii trebuie să fie

deserviți în mod corespunzător. În același timp, reorganizarea trebuie să creeze premise pentru îmbunătățirea serviciilor, nu doar pentru schimbarea formală a structurii administrative.

Un alt principiu important este echilibrul teritorial. Implementarea viziunii trebuie să asigure că investițiile, proiectele, serviciile și atenția administrativă sunt orientate atât către orașul Ialoveni, cât și către satul Sociteni. Dezvoltarea viitoarei unități administrativ-teritoriale trebuie să fie percepută ca un proces comun, în care fiecare localitate are rol, valoare și beneficii concrete.

Implementarea viziunii va necesita și consolidarea capacității administrative. Aceasta presupune instruirea personalului, clarificarea atribuțiilor, îmbunătățirea comunicării interne, utilizarea instrumentelor digitale, dezvoltarea capacității de atragere a proiectelor și cooperarea cu autoritățile competente. O administrație bine organizată va putea răspunde mai eficient necesităților locuitorilor.

Riscurile aferente procesului de tranziție trebuie identificate și gestionate din timp. Acestea pot viza neclarități administrative, lipsa de informare, întârzieri în actualizarea documentelor, dificultăți în integrarea evidențelor, presiuni asupra bugetului local, așteptări nerealiste sau temeri ale cetățenilor. Prin planificare, comunicare și monitorizare, aceste riscuri pot fi reduse.

Un accent important trebuie pus pe rezultatele vizibile pentru cetățeni. Pentru ca procesul de amalgamare să fie acceptat și înțeles, locuitorii trebuie să observe treptat beneficii concrete: servicii mai clare, comunicare mai bună, investiții planificate, acces la informații, proiecte comune, întreținerea infrastructurii și implicarea comunității în decizii.

Prin urmare, implementarea viziunii și etapa de tranziție trebuie să fie organizate ca un proces complex, dar controlat, bazat pe legalitate, transparență, continuitate, comunicare și planificare. Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni trebuie să pornească de la o bază administrativă clară, de la respectarea identității ambelor localități și de la angajamentul de a presta servicii publice mai bune pentru cetățeni.

15.1. Viziunea privind implementarea și tranziția administrativă

Viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni va implementa procesul de amalgamare voluntară într-un mod etapizat, transparent și responsabil, asigurând continuitatea serviciilor publice, integrarea patrimoniului, organizarea eficientă a resurselor umane, planificarea bugetară realistă, comunicarea permanentă cu cetățenii și dezvoltarea echilibrată a ambelor localități. Tranziția administrativă va fi orientată spre stabilitate, accesibilitate, eficiență și încredere publică.

15.2. Direcții prioritare privind implementarea viziunii și etapele de tranziție

- 15.2.1. finalizarea cadrului decizional și procedural privind amalgamarea voluntară;
- 15.2.2. sistematizarea documentelor, evidențelor, registrelor și actelor administrative ale unităților participante;
- 15.2.3. asigurarea continuității serviciilor publice și administrative pe întreaga perioadă de tranziție;
- 15.2.4. analiza și reorganizarea structurii instituționale și a resurselor umane, cu respectarea cadrului legal;
- 15.2.5. menținerea accesului locuitorilor satului Sociteni la informații, servicii și comunicare cu administrația publică locală;
- 15.2.6. analizarea posibilității organizării unui punct local de informare/deservire pentru satul Sociteni;
- 15.2.7. inventarierea, verificarea și integrarea patrimoniului public al ambelor localități;
- 15.2.8. clarificarea situațiilor juridice, cadastrale, financiare și contractuale aferente bunurilor publice;
- 15.2.9. analiza veniturilor, cheltuielilor, obligațiilor, proiectelor și necesităților financiare ale unităților participante;
- 15.2.10. elaborarea unui cadru bugetar realist și echilibrat pentru viitoarea unitate administrativ-teritorială;
- 15.2.11. elaborarea unui portofoliu comun de proiecte prioritare pentru orașul Ialoveni și satul Sociteni;
- 15.2.12. integrarea și actualizarea registrelor, evidențelor fiscale, patrimoniale, administrative și financiare;
- 15.2.13. utilizarea instrumentelor digitale pentru eficientizarea activității administrative;
- 15.2.14. informarea constantă a cetățenilor privind etapele procesului, serviciile disponibile și deciziile adoptate;
- 15.2.15. prevenirea neînțelegerilor prin comunicare clară, consultări publice și dialog cu locuitorii;
- 15.2.16. elaborarea unui plan de acțiuni/foaie de parcurs pentru implementarea viziunii;
- 15.2.17. stabilirea responsabililor, termenelor, indicatorilor și surselor de finanțare pentru acțiunile prioritare;
- 15.2.18. monitorizarea periodică a progresului și ajustarea măsurilor, după caz;
- 15.2.19. gestionarea riscurilor aferente procesului de tranziție;
- 15.2.20. asigurarea echilibrului teritorial în prestarea serviciilor, planificarea investițiilor și dezvoltarea comunitară;
- 15.2.21. orientarea procesului de tranziție spre rezultate vizibile, servicii mai bune și creșterea încrederii cetățenilor.

16. Concluzii

Viziunea privind organizarea și funcționarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate Ialoveni–Sociteni reflectă necesitatea unei abordări moderne, responsabile și echilibrate a dezvoltării locale. Amalgamarea voluntară nu reprezintă doar o modificare administrativ-teritorială, ci un proces de consolidare a capacității administrative, de eficientizare a serviciilor publice, de utilizare mai rațională a resurselor și de creare a unor condiții mai bune de trai pentru locuitorii ambelor localități.

Documentul pornește de la realitățile, resursele și prioritățile existente ale orașului Ialoveni și ale satului Sociteni, reflectate în documentele strategice, în analiza serviciilor publice, a patrimoniului, a infrastructurii, a instituțiilor, a finanțelor publice și a necesităților comunitare. Prin urmare, viziunea nu propune o reorganizare formală, ci o dezvoltare planificată, fundamentată și orientată spre rezultate concrete.

Orașul Ialoveni, în calitate de centru administrativ, instituțional, economic și raional, dispune de experiență administrativă, infrastructură publică, instituții, servicii, capacitate de planificare și deschidere către proiecte de dezvoltare. Aceste elemente pot susține funcționarea viitoarei unități administrativ-teritoriale și pot contribui la prestarea unor servicii publice mai bine organizate, mai accesibile și mai eficiente.

Satul Sociteni contribuie la această viziune prin identitatea sa locală, patrimoniul comunitar, potențialul economic, resursele naturale, agenții economici existenți, inițiativele locale, potențialul de agrement, necesitățile de infrastructură și implicarea comunității. În cadrul viitoarei unități administrativ-teritoriale, Sociteni nu trebuie privit doar ca o localitate care se alătură centrului administrativ, ci ca o comunitate cu valoare proprie, care trebuie să rămână vizibilă, reprezentată și inclusă în planificarea dezvoltării comune.

Un principiu esențial al viziunii este dezvoltarea echilibrată a ambelor localități. Amalgamarea voluntară trebuie să evite concentrarea exclusivă a resurselor și investițiilor în centrul administrativ și să asigure includerea reală a necesităților satului Sociteni în bugetare, proiecte, infrastructură, servicii publice, protecția mediului, mobilitate, comunicare și viață comunitară. Beneficiile procesului trebuie să fie resimțite de locuitorii ambelor localități.

Viziunea propusă pune accent pe servicii publice mai accesibile, administrație mai eficientă, patrimoniu administrat responsabil, instituții publice funcționale, infrastructură modernizată, finanțe publice gestionate transparent, proiecte investiționale comune, protecția mediului, eficiență energetică, dezvoltare economică, mobilitate, conectivitate, participare civică și păstrarea identității locale.

Un element important al viitoarei organizări îl constituie continuitatea serviciilor publice. Cetățenii trebuie să beneficieze în continuare de servicii administrative, sociale, educaționale, culturale, comunale și de interes public, fără blocaje sau dificultăți generate de procesul de tranziție. În acest sens, viitoarea administrație trebuie să asigure mecanisme clare de deservire, informare și comunicare pentru locuitorii ambelor localități.

Pentru satul Sociteni, o prioritate importantă va fi menținerea accesului la administrație și apropierea serviciilor publice de cetățeni. Locuitorii satului trebuie să poată comunica eficient cu autoritatea publică locală, să depună cereri, să primească informații, să participe la consultări și să sesizeze problemele locale. Organizarea unui punct local de informare/deservire sau a altor forme de comunicare directă poate contribui la reducerea distanței administrative și la menținerea încrederii comunității.

Pentru orașul Ialoveni, amalgamarea voluntară presupune consolidarea rolului său de centru administrativ deschis, responsabil și incluziv, capabil să coordoneze dezvoltarea unei comunități mai mari, să atragă resurse, să gestioneze servicii mai complexe și să asigure o relație corectă și eficientă cu cetățenii. Acest rol trebuie exercitat cu responsabilitate, echilibru și respect față de specificul satului Sociteni.

Viziunea evidențiază necesitatea unei administrații publice locale moderne, profesioniste și orientate spre cetățean. Aceasta presupune digitalizare, transparență, comunicare publică, disciplină financiară, capacitate de proiectare, management eficient al patrimoniului, planificare strategică și cooperare cu autoritățile raionale, centrale, partenerii de dezvoltare, mediul economic și societatea civilă.

Totodată, viziunea subliniază importanța păstrării identității locale. Amalgamarea voluntară nu trebuie să conducă la pierderea tradițiilor, simbolurilor, memoriei comunitare, evenimentelor locale sau vizibilității unei localități. Dimpotrivă, noua unitate administrativ-teritorială trebuie să valorifice identitatea orașului Ialoveni și a satului Sociteni, construind o comunitate administrativă comună, bazată pe respect reciproc, cooperare și solidaritate.

Un alt element important îl constituie capacitatea de atragere a investițiilor și de implementare a proiectelor. O unitate administrativ-teritorială mai bine organizată, cu resurse consolidate, administrație mai puternică și portofoliu comun de proiecte, poate avea șanse mai mari de a accesa finanțări naționale și externe. Aceste resurse trebuie orientate către modernizarea infrastructurii, dezvoltarea serviciilor publice, protecția mediului, eficiență energetică, mobilitate și creșterea calității vieții.

Implementarea viziunii trebuie realizată etapizat, cu respectarea cadrului legal, printr-o tranziție administrativă clară, prin inventarierea și integrarea patrimoniului, organizarea resurselor umane, analiza bugetară, continuitatea serviciilor,

comunicarea permanentă cu cetățenii și monitorizarea rezultatelor. Doar printr-o implementare ordonată și transparentă procesul de amalgamare va putea produce efecte pozitive și durabile.

Un rol important îl va avea implicarea cetățenilor. Locuitorii orașului Ialoveni și ai satului Sociteni trebuie informați, consultați și implicați în stabilirea priorităților de dezvoltare. Încrederea comunității se construiește prin dialog, transparență, rezultate vizibile și respect față de necesitățile reale ale oamenilor.

Viziunea Ialoveni–Sociteni trebuie privită ca un document de orientare strategică, dar și ca un angajament al administrației publice locale față de cetățeni. Ea stabilește direcțiile principale de dezvoltare, principiile de organizare și prioritățile care trebuie urmărite pentru ca viitoarea unitate administrativ-teritorială să funcționeze eficient și să răspundă interesului public.

Prin realizarea acestei viziuni, viitoarea unitate administrativ-teritorială Ialoveni–Sociteni poate deveni o comunitate mai puternică, mai bine organizată, mai conectată, mai atractivă și mai capabilă să ofere servicii publice de calitate. Succesul procesului va depinde de capacitatea administrației de a transforma obiectivele formulate în acțiuni concrete, proiecte realizabile și beneficii vizibile pentru locuitori.

În concluzie, amalgamarea voluntară dintre orașul Ialoveni și satul Sociteni reprezintă o oportunitate de dezvoltare comună, bazată pe responsabilitate, cooperare, respect reciproc și orientare spre viitor. Viitoarea unitate administrativ-teritorială trebuie să fie construită în interesul cetățenilor, cu respectarea identității fiecărei localități și cu obiectivul clar de a asigura servicii mai bune, infrastructură modernizată, administrație eficientă, dezvoltare echilibrată și o calitate mai înaltă a vieții pentru întreaga comunitate.